

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

Proglašava se Zakon o privrednim društvima, koji je donijela Skupština Republike Crne Gore na sjednici prvog vanrednog zasjedanja u 2002. godini, dana 29. januara 2002. godine.

Broj: 01- 265/2

Podgorica, 31. januar 2002.godine

Predsjednik Republike Crne Gore

Milo Đukanović, s.r.

ZAKON

O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

("Sl. list RCG", br. 06/02)

DIO I - OSNOVNE ODREDBE

Primjena zakona

Član 1

- (1) Ovim zakonom se uređuju oblici obavljanja privrednih djelatnosti i njihova registracija.
- (2) Privrednu djelatnost obavljaju privredna društva i preduzetnici.
- (3) Oblici obavljanja privrednih djelatnosti, koji se registruju u skladu sa ovim zakonom, dužni su prije otpočinjanja obavljanja djelatnosti pribaviti potrebna odobrenja za rad, u skladu sa posebnim propisima. Dobijanje odobrenja za obavljanje djelatnosti nije uslov za registraciju u skladu sa ovim zakonom.

Oblici obavljanja privrednih djelatnosti

Član 2

- (1) Oblici obavljanja privrednih djelatnosti su privredna društva i drugi oblici određeni ovim zakonom:

- 1) preduzetnik;
- 2) ortačko društvo (ortakluk)- "OD";
- 3) komanditno društvo - "KD";
- 4) akcionarsko društvo - "AD";
- 5) društvo sa ograničenom odgovornošću - "DOO";
- 6) djelovi stranih društava.

- (2) Ako jedno ili više fizičkih lica ili pravno lice otpočne ili obavlja privrednu djelatnost, a ne registruje se ili ne produži registraciju u skladu sa odredbama ovog zakona, smatra se preduzetnikom ili ortaklukom u odnosu prema trećim licima.
- (3) Svako lice koje zaključi ugovor u ime lica za koje zna da nije registrovano, odgovorno je za izvršenje obaveza iz tog ugovora i za štetu koja je iz toga nastala.

Svojstvo pravnog lica

Član 3

- (1) Akcionarsko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću stiču svojstvo pravnog lica danom registracije.
- (2) Djelovi akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću nemaju svojstvo pravnog lica. Zavisno društvo nije dio ovih društava.

Zloupotreba svojstva pravnog lica

Član 4

- (1) Kada postoji zloupotreba ograničene odgovornosti ili teža povreda odredaba o akcionarskom društvu, društvu sa ograničenom odgovornošću ili komanditnom društvu, sud može utvrditi neograničenu odgovornost jednog ili više vlasnika u slučaju akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću, kao i komanditora u slučaju komanditnog društva.
- (2) U slučaju akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću, teže povrede odredaba, u smislu stava 1 ovog člana, odnose se na miješanje imovina, odnosno sredstava vlasnika i društva; lažnu ili prevarnu registraciju; propuštanje vođenja propisane evidencije; propuštanje produžavanja registracije i dostavljanja podataka Centralnom registru Privrednog suda (u daljem tekstu: CRPS-a), kao i na neadekvatnu kapitalizaciju ili osiguranje, koji ne odgovaraju stepenu rizika u vezi sa djelatnošću određenog društva.
- (3) U slučaju komanditnog društva, pored slučajeva utvrđenih u stavu 2 ovog člana, težim povredama propisa o ograničenoj odgovornosti smatraće se neposredno učestvovanje komanditora u upravljanju ili rukovođenju komanditnim društvom, kao i isticanje imena komanditora u nazivu društva.

DIO II - PREDUZETNIK

Pojam i registracija

Član 5

- (1) Preduzetnik je fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću radi sticanja profita, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugoga.
- (2) Lice koje obavlja djelatnost nezavisne profesije uređene posebnim propisima smatra se preduzetnikom u smislu ovog zakona, ako je tim propisima tako uređeno.
- (3) Preduzetnik je odgovoran za sve obaveze u vezi sa privrednom djelatnošću koju obavlja cjelokupnom svojom imovinom.
- (4) Ako preduzetnik ne obavlja djelatnost pod svojim, već pod drugim imenom ili nazivom, dužan je da to ime ili naziv registruje u skladu sa odredbama ovog zakona. U slučaju promjene imena, preduzetnik je dužan da, u roku od 30 dana od dana nastanka promjene, prijavi izmjenu CRPS-a.

- (5) Preduzetnik se registruje za potrebe statistike u CRPS-a dostavljanjem registracione izjave, u skladu sa odredbama ovog zakona. Preduzetniku se izdaje potvrda o registraciji. Ova potvrda ne predstavlja odobrenje o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti.

DIO III - ORTAČKO DRUŠTVO (ORTAKLUK)

Pojam i osnivanje

Član 6

- (1) Ortakluk je odnos između lica koja obavljaju djelatnost u cilju sticanja profita. Sva društva čiji članovi nemaju ograničenu odgovornost su ortakluci.
- (2) Ortakluk nastaje po sili zakona, na osnovu činjenica i radnji pojedinaca.
- (3) Lica koja su stupila u ortački odnos zovu se ortaci i kolektivno se nazivaju: firma.
- (4) Ortak može biti fizičko ili pravno lice.
- (5) Ortak ima neograničenu solidarnu odgovornost.
- (6) Ortakluk se registruje za potrebe statistike u CRPS-a podnošenjem registracione prijave, ali postojanje ortakluka nije uslovljeno njegovom registracijom. Registraciona prijava sadrži naziv ortakluka, imena ortaka, njihove adrese i matične brojeve (JMBG). Ugovor o ortakluku, ukoliko je sačinjen, ortaci mogu dostaviti CRPS-a.

Međusobni odnosi ortaka

Član 7

- (1) Sva imovina koja je unijeta u ortakluk prije osnivanja, odnosno koja je stečena putem kupovine ili na drugi način, za račun firme ili za potrebe poslovanja ortakluka, naziva se "imovina ortakluka" i mora se držati i koristiti od strane ortaka isključivo za te svrhe, u skladu sa sporazumom o ortakluku.
- (2) Imovina kupljena novcem koji pripada firmi smatra se kupljenom za račun firme, ukoliko se ortaci nijesu drukčije sporazumjeli.
- (3) Ortak se ne može isključiti iz firme većinom glasova ostalih ortaka, ukoliko to nije utvrđeno sporazumom.
- (4) Kada ortakluk zaključen na određeno vrijeme nastavi da obavlja djelatnost nakon isteka tog vremena, prava i obaveze ortaka ostaju ista kao što su bila prije isteka tog vremena.
- (5) Nastavak poslovanja ortaka ili onih lica koji su u određenom vremenskom periodu djelovali sa njima u svojstvu ortaka, ukoliko nije izvršeno svođenje računa ili likvidacija, smatra se nastavkom ortakluka.
- (6) Ortaci su obavezni da daju punu informaciju o svim pitanjima koja utiču na ortakluk bilo kojem ortaku ili njegovom pravnom zastupniku.
- (7) Ortak mora prenijeti firmi svaku korist koju je stekao bez saglasnosti ostalih ortaka iz bilo kojeg posla vezanog za ortakluk, kao što je korišćenje imovine ortakluka, naziva ortakluka, stvorenih poslovnih veza i slično.
- (8) Ako je ortakluk prestao smrću jednog od ortaka, a poslovanje ortakluka je nastavljeno, bilo od strane nekog od preostalih ortaka ili od strane nasljednika umrlog ortaka, primjenjuju se odredbe ovog člana.
- (9) Ukoliko ortak, bez odobrenja ostalih ortaka, obavlja djelatnosti koje su iste kao i djelatnosti firme i na taj način konkuriše firmi, dužan je da preda firmi ukupan profit koji je ostvario obavljajući tu djelatnost.

Odnosi ortaka prema trećim licima

Član 8

- (1) Svaki ortak je neograničeno solidarno odgovoran za obaveze firme i obaveze koje su stvorili ortaci za vrijeme dok je bio ortak.
- (2) Svaki ortak je zastupnik firme i članova ortačkog društva u cilju obavljanja poslova ortakluka. Radnje koje ortak vrši na uobičajeni način i na način na koji ih vrši firma, obavezuju ortake i firmu, osim ako je ortak izvršio radnju na koju nije ovlašćen, a lice sa kojim je zaključio ugovor je znalo ili je moglo znati za nedostatak ovlašćenja.
- (3) Pravni posao ili radnja vezana za poslovanje firme, preduzeta u ime firme ili na drugi način s namjerom da se stvori obaveza za firmu od strane ortaka ili lica koje je na to ovlašćeno, obavezuju firmu i sve ortake.
- (4) Ortaci mogu posebno ovlastiti ortaka da zaključi ugovor o zalozi. Kada jedan od ortaka da zalogu za kredit firmi u svrhu koja očigledno nije povezana sa redovnim poslovima firme, obavezuje ortaka, a ne firmu.
- (5) Ukoliko su ortaci sporazumom ograničili ovlašćenje jednog ili više njih da zakluče pravni posao koji obavezuje firmu, nijedna radnja tog ortaka suprotna ovom sporazumu ne obavezuje firmu i ako je nastala iz ugovora zaključenog sa licem koje je znalo ili moglo znati za tu činjenicu.
- (6) Ukoliko ortak štetnom radnjom ili propuštanjem preduzimanja određene radnje, prilikom redovnog poslovanja firme ili sa ovlašćenjem firme, prouzrokuje štetu trećem licu, obavezu plaćanja kazne ili naknadu štete snosi firma isto kao i ortak koji je prouzrokovao štetu.
- (7) Kada jedan ortak u okviru redovnih ovlašćenja primi novac ili imovinu trećeg lica za što nije ovlašćen i zloupotrijebi je, firma je dužna da nadoknadi nastalu štetu.
- (8) Kada firma u vezi sa svojim poslovanjem primi novac ili imovinu trećeg lica i tako primljeni novac ili imovinu zloupotrijebi jedan ili više ortaka dok se nalaze kod firme, firma odgovara za nadoknadu nastale štete.
- (9) Lice koje je stupilo u ortakluk nije odgovorno za postojeće obaveze ortakluka i za radnje izvršene prije nego što je postao ortak.
- (10) Ortaku koji napusti firmu ne prestaje odgovornost za obaveze ortakluka koje su nastale prije njegovog napuštanja firme.
- (11) Ortak koji napušta firmu može se osloboditi svih postojećih obaveza, na osnovu sporazuma zaključenog između njega i članova firme i povjerioca. Sporazum može biti izričit ili kao prećutan zasnovan na dosadašnjem poslovanju između povjerilaca i firme.

Prestanak ortakluka

Član 9

- (1) Osim na način utvrđen sporazumom među ortacima, ortakluk prestaje i:
 - 1) kada je zaključen na određeno vrijeme, istekom vremena na koji je zaključen;
 - 2) kada je zaključen radi obavljanja određenog posla, nakon što je taj posao obavljen;
 - 3) kada je zaključen na neodređeno vrijeme, davanjem obavještenja od strane ortaka drugim ortacima o njegovoj namjeri da prestane ortakluk, u kom slučaju ortakluk prestaje na dan utvrđen u obavještenju ili, ako taj datum nije utvrđen, od dana dostavljanja obavještenja.

- (2) Ortakluk prestaje smrću ili stečajem bilo kojeg ortaka, ukoliko nije drukčije ugovoreno među ortacima.
- (3) Ortakluk može prestati odlukom ostalih ortaka, ako se udio jednog ortaka u ukupnoj imovini ortakluka pojavljuje kao predmet pravnog postupka za plaćanje njegovog odvojenog duga.
- (4) Ortakluk prestaje nastupanjem nekog događaja koji čini nezakonitim nastavljanje poslovanja firme ili onemogućava da njegovi članovi nastave obavljanje djelatnosti u ortakluku.
- (5) Privredni sud može odlučiti da ortakluk prestaje na osnovu predloga bilo kog ortaka.

DIO IV - KOMANDITNO DRUŠTVO

Pojam i osnivanje

Član 10

- (1) Komanditno društvo je društvo jednog ili više lica koja se zovu komplementari i jednog ili više lica koja se zovu komanditori i kolektivno se nazivaju: firma. Komplementari su neograničeno solidarno odgovorni za sve obaveze društva. Komanditori odgovaraju za obaveze društva do visine svojih uloga. Ulozi komanditora mogu biti u novcu ili u stvarima i pravima koja se procjenjuju.
- (2) Tokom trajanja društva komanditor ne može, posredno ili neposredno, povlačiti ili primati natrag bilo koji dio svog uloga, u protivnom odgovoran je za obaveze firme do visine uloga koji je povukao ili primio natrag.
- (3) Komplementar i komanditor može biti fizičko ili pravno lice.

Međusobni odnosi članova društva

Član 11

- (1) Odluke o redovnom poslovanju komanditnog društva donose se većinom glasova komplementara.
- (2) Komanditor ne učestvuje u upravljanju poslovanjem društva i nije ovlašćen da zaključuje ugovore koji obavezuju društvo.
- (3) Ukoliko komanditor učestvuje u upravljanju poslovanjem društva, on je odgovoran kao da je komplementar za obaveze firme koje su nastale u periodu u kojem je učestvovao u upravljanju poslovanjem društva.
- (4) Komanditor može, u bilo koje vrijeme, sam ili preko predstavnika, ispitati knjigovodstvo društva i utvrditi stanje i mogućnosti razvoja poslovanja društva i ova pitanja razmatrati sa ostalim članovima društva.
- (5) Komanditor može, uz saglasnost komplementara, prenijeti svoj udio u društvu, a sticalac udjela postaje član društva sa svim pravima komanditora.
- (6) Za sticanje svojstva člana društva nije potrebna saglasnost komanditora .

Početna registracija društva

Član 12

Registracija komanditnog društva vrši se dostavljanjem izjave ili ugovora potpisanog od strane svih članova društva CRPS-a, koji sadrži slijedeće podatke:

- 1) naziv društva i oznaku da je društvo osnovano kao komanditno;
- 2) sjedište društva;

- 3) rok na koji se društvo osniva i datum početka obavljanja djelatnosti;
- 4) ime, prezime i matični broj, odnosno naziv svakog člana društva;
- 5) ime svakog lica koje ima svojstvo komanditora;
- 6) ulog komanditora i da li je ulog u novčanom ili nenovčanom obliku.

Registracija promjena

Član 13

Komanditno društvo je dužno da, u roku od sedam dana od dana promjene, dostavi CRPS-a potpisanu izjavu kojom se konstatuju promjene u svim slučajevima kada se u društvu promijeni:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište društva;
- 3) vrijeme trajanja društva;
- 4) član društva ili podaci o članovima društva;
- 5) visina uloga komanditora;
- 6) vrsta odgovornosti članova društva.

Dostavljanje i objavljivanje podataka

Član 14

- (1) Ukoliko komplementar postane komanditor u društvu, obavještenje o tome objavljuje u "Službenom listu RCG", a svojstvo komanditora stiče danom objavljivanja tog obavještenja.
- (2) Ukoliko se udio komanditora prenese na treće lice, obavještenje o tome dostavlja se "Službenom listu RCG" na objavljivanje, a prava po osnovu tog udjela stiču se danom objavljivanja tog obavještenja.
- (3) Svako lice može vršiti uvid u podatke o komanditnom društvu dostavljene CRPS-a, u skladu sa ovim zakonom.

Prestanak društva

Član 15

- (1) Komanditno društvo ne prestaje smrću ili stečajem komanditora. Poslovna nesposobnost komanditora ne predstavlja osnov za utvrđivanje prestanka društva od strane suda, osim ako se udio tog komanditora ne može tačno utvrditi ili unovčiti.
- (2) Komanditor nema pravo da likvidira društvo dostavljanjem obavještenja o toj namjeri ostalim članovima društva.
- (3) Ostali članovi društva nemaju pravo da likvidiraju društvo zbog činjenice da je udio nekog komanditora postao predmet pravnog postupka vezanog za njegov posebni dug.
- (4) Na likvidaciju društva primjenjuju se odredbe ovog zakona i, u tom slučaju, komplementari imaju prava i obaveze koja su ovim zakonom utvrđena za članove odbora direktora. U slučaju spora između komplementara u vezi sa prestankom društva, odluku donosi Privredni sud.

- (5) Ukoliko Privredni sud ne odluči drukčije, u slučaju prestanka komanditnog društva, poslovanje društva okončavaju komplementari.

Primjena zakona na društvo

Član 16

- (1) Ukoliko se komanditno društvo ne registruje kao takvo u skladu sa odredbama ovog zakona, smatraće se da se radi o ortačkom društvu. U tom slučaju, smatra se da je svaki komanditor postao komplementar.
- (2) Ukoliko nije drukčije utvrđeno posebnim odredbama ovog zakona, na komanditno društvo se primjenjuju odredbe koje se odnose na ortačko društvo.

DIO V - AKCIONARSKO DRUŠTVO

GLAVA 1 - OPŠTE ODREDBE

Pojam i osnovne karakteristike

Član 17

- (1) Akcionarsko društvo je društvo fizičkih ili pravnih lica koje se osniva u cilju obavljanja privredne djelatnosti, a čiji je kapital podijeljen na akcije.
- (2) Akcionarsko društvo je pravno lice koje je svojom imovinom i obavezama potpuno odvojeno od akcionara.
- (3) Akcionarsko društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.
- (4) Akcionari nijesu svojom imovinom odgovorni za obaveze društva.
- (5) Akcionarsko društvo se može osnovati na određeno ili neodređeno vrijeme. Akcionarsko društvo prestaje da postoji u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (6) Sjedište akcionarskog društva je mjesto u kome društvo obavlja privrednu djelatnost. U slučaju da se privredna djelatnost obavlja u više mjesta, sjedištem se smatra sjedište uprave.
- (7) Minimalni osnovni kapital akcionarskog društva je 25.000 Eura. Osnivači su dužni da osnivački kapital uplate u iznosu od najmanje 25.000 Eura, u novcu.
- (8) Akcionarsko društvo ne može dati akcije u zamjenu za budući rad ili usluge fizičkog ili pravnog lica.

Osnivači i akcionari

Član 18

- (1) Osnivači akcionarskog društva su fizička ili pravna lica koja su zaključila ugovor o osnivanju društva u skladu sa odredbama ovog zakona. Osnivači mogu biti domaća i strana fizička i pravna lica. Zaključenjem ugovora o osnivanju akcionarskog društva osnivači postaju akcionari.
- (2) Akcionarsko društvo mogu osnovati najmanje dva osnivača.

Statut društva

Član 19

- (1) Statutom akcionarskog društva uređuje se upravljanje društvom.

(2) Statut društva sadrži:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište uprave društva, odnosno adresu na koju se šalju zvanični dopisi, ako se razlikuje;
- 3) djelatnost društva;
- 4) odredbu da je društvo akcionarsko društvo i iznos akcionarskog kapitala utvrđen kao početni kapital;
- 5) odredbe o promjeni osnovnog kapitala;
- 6) postupak zamjene jedne klase hartija od vrijednosti drugom;
- 7) ograničenje prava društva da emituje obveznice ili da se zadužuje po drugom osnovu;
- 8) posebne privilegije osnivača;
- 9) ovlaštenje i postupak sazivanja i vođenja skupštine akcionara i odredbe o načinu glasanja;
- 10) pravila za rad članova odbora direktora, postupak izbora i opoziva članova upravnih i izvršnih organa, njihova prava, obaveze i ovlaštenja, ukoliko ona nijesu utvrđena posebnim propisima;
- 11) postupak rotiranja direktora;
- 12) pravila o upotrebi pečata društva;
- 13) postupak izdavanja i prijema isprava;
- 14) rok na koji se društvo osniva, ukoliko se ne osniva na neodređeno vrijeme;
- 15) postupak izmjena i dopuna statuta;
- 16) druge odredbe, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Sljedeći podaci moraju biti sadržani u statutu ili u posebnom aktu koji se dostavlja CRPS-a :

- 1) broj akcija;
- 2) sastav akcionarskog kapitala prema klasama akcija;
- 3) u slučaju postojanja nekoliko klasa, broj akcija prema pojedinoj klasi, njihova početna cijena i prava koja daju vlasnicima;
- 4) broj akcija koji je emitovan za nenovčane uloge, zajedno sa vrstom imovine koja sačinjava ulog i imenom lica koje takav ulog daje.

GLAVA 2 - OSNIVANJE, RESTRUKTURIRANJE I LIKVIDACIJA DRUŠTVA

Osnivanje društva

Član 20

(1) Akcionarsko društvo se osniva:

- 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju;

- 2) usvajanjem statuta na osnivačkoj skupštini;
- 3) pribavljanjem odobrenja za osnivačku emisiju akcija od Komisije za hartije od vrijednosti;
- 4) registracijom;

(2) Ugovor o osnivanju sadrži:

- 1) imena i prezimena osnivača, odnosno naziv pravnih lica, njihove adrese i matični broj;
- 2) naziv društva koje se osniva;
- 3) oznaku da se radi o akcionarskom društvu (skraćena oznaka "AD");
- 4) prava i obaveze osnivača i odgovornost za slučaj neispunjenja obaveza;
- 5) broj akcija koje ima svaki osnivač;
- 6) inicijalnu cijenu osnivačkih akcija, odnosno nominalnu vrijednost, ukoliko je utvrđena, postupak i rokove za ponudu akcija;
- 7) procijenjene troškove osnivanja i način njihove nadoknade;
- 8) postupak za rješavanje sporova između osnivača;
- 9) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju društvo u osnivanju.

(3) Ugovor o osnivanju potpisuju svi osnivači ili njihovi pismeno opunomoćeni zastupnici. Sve potpise ovjerava nadležni sud ili advokat. Jedno lice može ovjeriti sve potpise. Ako je neko od osnivača pravno lice, potpis opunomoćenog fizičkog lica smatra se dovoljnim.

(4) Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju, osnivači će otvoriti račun na svoje ime kod banke registrovane u Republici Crnoj Gori (u daljem tekstu: Republika). Novac primljen od prodaje akcija deponuje se na ovaj račun do okončanja postupka registracije društva.

(5) Osnivači neće emitovati akcije ukoliko, u roku koji je određen za upis i uplatu akcija, nije uplaćen minimalni iznos kapitala naveden u prospektu.

(6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, ulozi se, bez umanjenja, vraćaju licima koja su uplatila akcije, u roku koji je propisan Zakonom o hartijama od vrijednosti. Osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za povraćaj uloga.

(7) Osnivačka skupština društva održaće se u roku od sedam dana od dana isteka roka za upis i uplatu akcija. Ako se, bez opravdanog razloga, osnivačka skupština ne sazove u navedenom roku, svi koji su uplatili akcije oslobađaju se obaveza prema društvu i imaju pravo na puni povraćaj uloga, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.

(8) Odredbe ovog zakona koje se odnose na skupštinu akcionara shodno se primjenjuju i na osnivačku skupštinu. Osnivačkoj skupštini akcionara mogu prisustvovati osnivači i svi oni koji su upisali i uplatili akcije ili njihovi punomoćnici. Kvorum za osnivačku skupštinu čini dvije trećine akcija koje daju pravo glasa i čiji su vlasnici lično prisutni ili preko punomoćnika, odnosno koji su glasali putem glasačkih listića. U slučaju da nema kvorum, primjenjuju se odredbe člana 39 ovog zakona.

(9) Osnivačka skupština akcionara bira organe upravljanja, izvršne organe društva i revizora, odobrava ugovore zaključene od strane osnivača i usvaja statut društva. O ovim pitanjima osnivačka skupština odlučuje dvotrećinskom većinom prisutnih.

- (10) Osnivačka skupština, ukoliko nije drukčije određeno ovim zakonom ili ugovorom o osnivanju, donosi odluke o drugim pitanjima iz svoje nadležnosti većinom akcija sa pravom glasa čiji su vlasnici lično prisutni ili preko punomoćnika, odnosno koji su glasali putem glasačkih listića.
- (11) Troškovi osnivanja mogu biti isplaćeni osnivačima ili trećim licima pod uslovom da navedena lica podnesu odgovarajuće dokaze. Sporove u vezi sa naknadom troškova osnivanja rješava nadležni sud.
- (12) Osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za bilo koji ugovor i troškove koji su nastali do održavanja osnivačke skupštine, a koje osnivačka skupština nije odobrila.
- (13) Za slučaj da je za obavljanje djelatnosti potrebno dobijanje dozvole u skladu sa posebnim propisima, osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za sve obaveze društva koje nastanu u vremenu do izdavanja ili odbijanja te dozvole. Ova odredba se ne odnosi na obaveze po osnovu ugovora koje društvo uslovno zaključi prije dobijanja dozvole za obavljanje djelatnosti.
- (14) Akcionari imaju pravo da zahtijevaju od osnivača da nadoknade troškove društvu za sve obaveze nastale prije dana registracije, nastale zbog neispunjenja obaveza osnivača ili nesavjesnog postupanja osnivača prilikom osnivanja društva. Sporove vezane za nadoknadu ovih obaveza rješava nadležni sud.

Početna registracija

Član 21

- (1) Prilikom prve registracije akcionarskog društva, društvo dostavlja CRPS-a sljedeća dokumenta i podatke:
 - 1) ugovor o osnivanju;
 - 2) statut;
 - 3) spisak sa imenima članova odbora direktora;
 - 4) imena, prezimena i, u slučaju da je došlo do promjene imena/prezimenaa, prethodno ime/prezime članova odbora direktora i datum i mjesto njihovog rođenja;
 - 5) njihov matični broj;
 - 6) prebivalište, odnosno boravište članova odbora direktora;
 - 7) izjave članova odbora direktora o tome koje državljanstvo posjeduju;
 - 8) zanimanja članova odbora direktora;
 - 9) podatke o članstvu u drugim odborima, funkcijama na kojima se nalaze u Republici ili van nje, kao i mjestu registracije tih društava, ukoliko nijesu registrovana u Republici;
 - 10) ime i adresu izvršnog direktora, sekretara društva i revizora;
 - 11) naziv društva i mjesto sjedišta uprave društva, odnosno adresa na koju se šalju zvanični dopisi;
 - 12) potpisanu izjavu članova odbora direktora, izvršnog direktora, sekretara društva i revizora da prihvataju imenovanja;
 - 13) rješenje Komisije za hartije od vrijednosti kojim se odobrava prospekt za javnu ponudu akcija, odnosno kojim se potvrđuje uspješnost emisije;
 - 14) dokaz o uplati odgovarajuće takse.

- (2) Registraciona dokumenta sadrže podatak da li lica ovlašćena da zastupaju društvo mogu da djeluju kolektivno ili kao pojedinci.
- (3) Društvo stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u CRPS-a. O izvršenoj registraciji izdaje se potvrda koja služi kao dokaz da je društvo registrovano.
- (4) CRPS-a objavljuje u "Službenom listu RCG" podatke o nazivu i sjedištu društva, imena članova organa uprave, izvršnog direktora, sekretara društva, revizora i datum zaključivanja ugovora o osnivanju, usvajanja statuta i registracije.

Restrukturiranje društva

Član 22

- (1) Akcionarsko društvo može se restrukturirati na slijedeći način:
 - 1) podjelom na dva ili više posebnih društava;
 - 2) spajanjem;
 - 3) promjenom organizacionog oblika.
- (2) Restrukturiranje se vrši samo kada je imovina društva veća od njegovih obaveza. Društvo kod kojeg je pokrenut stečajni postupak restrukturira se u skladu sa zakonom sa kojim se uređuje stečaj i likvidacija.
- (3) Restrukturiranje društva putem podjele vrši se na način da društvo prenosi svoju imovinu i obaveze na dva ili više postojećih ili novoformiranih društava, koja u zamjenu emituju akcije akcionarima društva koje se dijeli.
- (4) Društva koja su preuzela imovinu i obaveze mogu akcionarima društva koje se podijelilo, pored akcija, kao pravičnu nadoknadu, dati i novčana sredstva, pod uslovom da njihov iznos ne prelazi 10% akcionarskog kapitala društava koja su preuzela imovinu i obaveze.
- (5) Odluka o restrukturiranju društva putem podjele sadrži postupke koji daju pravo akcionarima da izaberu iz kojih društava žele da dobiju akcije, u svim onim slučajevima kada nije moguće izvršiti proporcionalnu podjelu akcija, saglasno vlasničkoj strukturi društva koje se podijelilo.
- (6) Restrukturiranje društva spajanjem vrši se kada se jedno ili više društava pripaja postojećem ili spaja sa drugim društvom osnivanjem novog. Društvo kojem je izvršeno pripajanje, odnosno koje je nastalo novim osnivanjem naziva se društvo-preuzimalac. Izdavanje ili poništavanje akcija u postupku restrukturiranja mora se evidentirati kod Komisije za hartije od vrijednosti.
- (7) Restrukturiranje društva, u smislu promjene oblika, može se vršiti transformacijom akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću ili društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, ili u drugi organizacioni oblik koji je propisan zakonom.
- (8) Društva koja se restrukturiraju moraju pripremiti pisani dokument koji sadrži predlog restrukturiranja. Ovaj dokument se zove "Uslovi restrukturiranja" i sadrži:
 - 1) naziv, oblik i sjedište svakog društva uključenog u restrukturiranje;
 - 2) srazmjerni odnos za zamjenu akcija, a ukoliko se dodatno daje i novac - predloženi iznos tog novca;
 - 3) način i rok preuzimanja pojedinih obaveza;
 - 4) način i uslove raspodjele akcija u društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;

- 5) datum od kojeg vlasnici ovakvih akcija imaju pravo da učestvuju u profitu društava koja su preuzela imovinu i obaveze, kao i druge posebne uslove koji mogu uticati na sticanje tog prava;
 - 6) datum od kojeg će poslovne transakcije društava koja su se spajala, pripajala ili dijelila biti smatrane, za potrebe računovodstva, kao transakcije društava koja su preuzela imovinu i obaveze;
 - 7) prava prenijeta na vlasnike akcija društava koja su preuzela imovinu i obaveze i na vlasnike drugih hartija od vrijednosti, kao i druge uslove, posebna prava ili ograničenja, koja će se primijeniti na akcije ili druge hartije od vrijednosti koje se emituju u postupku restrukturiranja, a koja se odnose na glasanje, učešće u profitu, akcionarskom kapitalu i dr.;
 - 8) bilo kakvo plaćanje ili beneficiju druge vrste, u novcu ili drugim sredstvima, učinjena ili namjeravana prema:
 - (a) nezavisnom licu koje ispituje i priprema izvještaj o nacrtu uslova za spajanje;
 - (b) bilo kojem članu odbora direktora, izvršnom direktoru ili menadžerima bilo kojeg od uključenih društava, osim onih plaćanja ili beneficija koja su generalno utvrđena za učesnike u restrukturiranju, kao i razloge za takvu isplatu ili beneficiju;
 - 9) precizan opis i raspodjelu imovine i obaveza koje treba prenijeti društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;
 - 10) raspodjelu akcionarima društva koja je predmet podjele akcija koje je izdalo društvo ili društva koja su preuzela imovinu i obaveze.
 - 11) predlog statuta novog društva, u slučaju kada se restrukturiranje odnosi na stvaranje novog društva putem spajanja.
- (9) U slučaju da dio imovine nije ili ne može biti podijeljen u skladu sa predloženim uslovima restrukturiranja, na društva koja preuzimaju imovinu i obaveze prenosi se alikvotni dio te imovine društva koje se restrukturira u srazmjeri u kojoj su društva koja preuzimaju imovinu i obaveze učestvovali u podjeli neto imovine društva koje se restrukturira.
- (10) U slučaju da obaveza nije ili ne može biti podijeljena u skladu sa predloženim uslovima restrukturiranja, svako od društava koja preuzimaju imovinu i obaveze je neograničeno solidarno odgovorno za te obaveze.
- (11) Član odbora direktora svakog od društava potpisuje i datira predlog Uslova restrukturiranja, u ime svakog od društava koje se restrukturira.
- (12) Predlog Uslova restrukturiranja dostavlja se CRPS-a, koji ga objavljuje u "Službenom listu RCG". Društvo objavljuje obavještenje o restrukturiranju u najmanje dva dnevna lista i to najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmotriti predloženi uslovi restrukturiranja.
- (13) Svako društvo koje je uključeno u restrukturiranje o tome obavještava, u pisanom obliku, svakog od svojih povjerilaca.
- (14) Članovi odbora direktora svakog društva koje se restrukturira sačinjavaju ili daju nalog da se sačini sveobuhvatna ocjena predloženog restrukturiranja, koja se naziva "Razlozi restrukturiranja". Članovi odbora direktora svakog društva omogućiće da jedan ili više nezavisnih eksperata ispituju predložene načine restrukturiranja.
- (15) nezavisni ekspert ne može biti, ako je sada ili ako je ranije bio, ovlašćeni službenik ili lice zaposleno, odnosno ako je ranije bilo zaposleno u društvu, kao ni lica zaposlena kod ovih ili poslovni partneri

ovlašćenih službenika ili lica zaposlenog u društvu koje se restrukturira, kao ni supružnik niti srodnik prvog stepena srodstva člana odbora direktora ili zaposlenog u društvu koje se restrukturira.

- (16) nezavisni ekspert ima pravo da zahtijeva od društva koje se restrukturira i njihovih službenika bilo kakav podatak, bilo usmeno ili pismeno i može preduzeti svaku radnju koju smatra nužnom za izradu izvještaja.
- (17) Predloženi Uslovi restrukturiranja, Razlozi restrukturiranja i izvještaj nezavisnog eksperta moraju biti dostupni na uvid u sjedištu svakog društva koja preuzimaju imovinu i obaveze i to najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj se razmatra predlog načina restrukturiranja.
- (18) Ako se restrukturiranje vrši osnivanjem novog društva, odluka o restrukturiranju donosi se dvotrećinskom većinom akcionara koji posjeduju glasove svake klase akcija iz svakog društva koje se restrukturira.
- (19) Ako se restrukturiranje vrši pripajanjem jednog ili više društava, odluka o restrukturiranju donosi se dvotrećinskom većinom akcionara koji posjeduju glasove svake klase akcija društva ili društava koja se pripajaju.
- (20) Odluka o restrukturiranju društva i plan restrukturiranja donosi se dvotrećinskom većinom akcionara koji posjeduju glasove svake klase akcija. Oba dokumenta mogu biti odobrena u isto vrijeme. Odobreni plan restrukturiranja i zapisnik sa skupštine akcionara koja je odobrila plan dostavlja se CRPS-a, najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine, koji će ga dostaviti na objavljivanje "Službenom listu RCG".
- (21) U slučaju da akcionar ili povjerilac koji je oštećen restrukturiranjem to zahtijeva, Privredni sud će potvrditi restrukturiranje nakon što utvrdi da je postupano u skladu sa odredbama ovog zakona i da su razmotrene i donijete odgovarajuće odluke da se zaštite nezadovoljni akcionari i povjerioci. U slučajevima kada Sud smatra opravdanim ili kada zahtijevaju nezadovoljni akcionari, Sud može utvrditi da se njihove akcije otkupe za novčana sredstva. Zahtjev za rješavanje sporova oko cijene akcija nezadovoljni akcionari mogu podnijeti nadležnom sudu, u roku od 30 dana od dana objavljivanja plana restrukturiranja.

Promjena oblika akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 23

- (1) Akcionarsko društvo se može restrukturirati u društvo sa ograničenom odgovornošću, pod uslovima da:
 - 1) broj akcionara u vrijeme predloženog restrukturiranja nije veći od 30;
 - 2) je akcionarski kapital u potpunosti uplaćen;
 - 3) skupština akcionara donese posebnu odluku o restrukturiranju akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću;
 - 4) se na restrukturiranje primjenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću;
 - 5) se statut izmijeni kako bi se utvrdilo da se društvo organizuje kao društvo sa ograničenom odgovornošću;
 - 6) statut sadrži odredbe propisane za društvo sa ograničenom odgovornošću i da se brišu odredbe koje se odnose isključivo na akcionarsko društvo;
 - 7) se postojeća vlasnička struktura izražava udjelima koji se dijele na članove u srazmjeri njihovog dosadašnjeg vlasništva u akcijama, izraženo u procentima, ukoliko se svi zainteresovani članovi društva nijesu drukčije sporazumjeli;

- 8) se akcije akcionarskog društva brišu iz svih registara, u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti i da se ponište.
- (2) Nakon ispunjenja uslova za restrukturiranje akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, društvo nastavlja sa radom kao društvo sa ograničenom odgovornošću od dana registracije.

Dobrovoljna likvidacija

Član 24

- (1) Dobrovoljna likvidacija se, u skladu sa odredbama ovog zakona, može sprovesti kada akcionarsko društvo ima dovoljno finansijskih sredstava da pokrije svoje obaveze. U slučajevima kada obaveze prelaze raspoloživa finansijska sredstva ili očekivana finansijska sredstva od prodaje imovine ili stečena na drugi način, primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju stečaj i likvidacija društava.
- (2) Sa dobrovoljnom likvidacijom akcionarskog društva može se započeti u skladu sa odredbama ovog zakona, i to :
- 1) kada je odredbama statuta društva predviđeno da se likvidacija društva može sprovesti poslije određenog perioda ili nastupanja određenog događaja, a taj period je prošao ili se taj događaj desio;
 - 2) kada se na vanrednoj skupštini akcionara donese odluka o likvidaciji društva. Odluka se donosi sa najmanje tri četvrtine glasova prisutnih akcionara lično ili preko punomoćnika, odnosno glasačkih listića. Obavještenje o sazivanju vanredne skupštine dostavlja se akcionarima najmanje 21 dan prije njenog održavanja;
 - 3) kada društvo na skupštini akcionara sa dvije trećine prisutnih glasova lično ili putem punomoćnika, odnosno glasačkih listića, donese odluku da ne želi da nastavi poslovanje i da se dobrovoljno likvidira.
- (3) Odluka iz stava 2 tačka 2) ovog člana punovažna je i za slučaj da obavještenje o sazivanju skupštine nije dostavljeno 21 dan prije njenog održavanja, pod uslovom da se akcionari koji posjeduju najmanje devet desetina glasova saglase sa održavanjem sjednice skupštine.
- (4) Odluku o likvidaciji društva, odbor direktora dostavlja CRPS-a, u roku od pet dana od dana donošenja odluke.
- (5) Obavještenje o donošenju odluke o likvidaciji društva, CRPS-a dostavlja "Službenom listu RCG" na objavljivanje, u roku od pet dana od dana prijema obavještenja.
- (6) Nakon donošenja odluke o likvidaciji društva, redovna ili vanredna skupština akcionara imenuje likvidatora, koga predlaže odbor direktora, u skladu sa uslovima koje je utvrdila za njegovo imenovanje.
- (7) Likvidator dostavlja obavještenje o imenovanju CRPS-a koje sadrži njegovo ime i kontakt podatke, u roku od 10 dana od njegovog imenovanja.
- (8) Od dana imenovanja likvidatora:
- 1) prestaju ovlašćenja članova odbora direktora, osim u dijelu za koji likvidator ili društvo, na skupštini akcionara, odluči da nastavi sa radom;
 - 2) društvo prestaje da posluje, osim kada je to neophodno za savjesno, redovno i korisno okončanje poslova društva i za likvidaciju društva, kako je to utvrdio likvidator;
 - 3) bilo koji prenos akcija, raspolaganje imovinom ili zaduživanje bez odobrenja likvidatora ne proizvodi pravne posljedice, osim do obima koji je dozvoljen važećim propisima;

- 4) obavještenje da se društvo likvidira ističe se na svim poslovnim pismima, računima i narudžbenicama koje društvo izdaje.
- (9) Kada su poslovi društva u potpunosti ili u značajnoj mjeri okončani, likvidator priprema konačni izvještaj sa objašnjenjem kako je likvidacija sprovedena i kako se raspolagalo sa imovinom društva. Konačni izvještaj obavezno sadrži: konačni bilans stanja; prikaz izvora prihoda i njihovu upotrebu; spisak imovine koja je otuđena; prihode koji su ostvareni otuđenjem; da li postoje pitanja koja treba rješavati i predlog načina njihovog rješavanja; iznos troškova likvidacije i naknade koja pripada likvidatoru.
- (10) Nakon pripreme konačnog izvještaja, likvidator saziva vanrednu skupštinu akcionara na kojoj prezentira konačni izvještaj.
- (11) U roku od sedam dana od dana održavanja vanredne skupštine akcionara iz stava 10 ovog člana, likvidator dostavlja kopiju konačnog izvještaja CRPS-a, zajedno sa zahtjevom za brisanje društva iz Registra.
- (12) Nakon prijema konačnog izvještaja i zahtjeva za brisanje iz Registra, Registrator briše društvo iz CRPS-a i o tome dostavlja obavještenje "Službenom listu RCG" na objavljivanje.

Ovlašćenja likvidatora

Član 25

- (1) Likvidator imenovan za sprovođenje likvidacije prema ovom zakonu ima sva prava i obaveze odbora direktora društva. Likvidator zastupa društvo u likvidaciji kod suda, prema državnim organima i prema trećim licima.
- (2) Likvidator, u skladu sa ovim zakonom:
 - 1) priprema spisak cjelokupne imovine i računovodstveni izvještaj o poslovanju od početka postupka likvidacije, a posebno likvidacioni bilans stanja;
 - 2) izvršava obaveze po zaključenim ugovorima i, kada je to potrebno, zaključuje nove;
 - 3) raskida ugovore kada je to ekonomski opravdano;
 - 4) saziva i predsjedava skupštinom akcionara društva;
 - 5) vrši raspodjelu preostale imovine društva povjeriocima i, kada je to moguće, akcionarima, u skladu sa pravima koje im daju njihove akcije;
 - 6) preuzima i druge radnje neophodne za urednu likvidaciju društva.
- (3) Kada postupak likvidacije društva traje duže od jedne godine, likvidator priprema privremeni izvještaj o likvidaciji, u roku od tri mjeseca po isteku svake finansijske godine. Privremeni izvještaj sadrži podatke o tome kako je likvidacija sprovedena u proteklom vremenskom periodu. Privremeni izvještaj obavezno sadrži: privremeni bilans stanja; izvore prihoda i način njihovog korišćenja; spisak imovine koja je otuđena i prihode ostvarene otuđenjem; da li postoje pitanja koja treba rješavati i predlog načina njihovog rješavanja; iznos troškova sprovođenja likvidacije i naknade koja pripada likvidatoru do toga dana. Privremeni izvještaj biće dostupan na uvid u sjedištu društva svim akcionarima i zainteresovanim licima.
- (4) Likvidator odgovara društvu i trećim licima za štetu koju je prouzrokovao svojim radnjama. Likvidator ne odgovara za dugove društva. Likvidator ne odgovara akcionarima ili povjeriocima društva za bilo kakve gubitke, obaveze ili smanjenje vrijednosti imovine, koje su nastale kao rezultat donošenja savjesnih i razumnih poslovnih odluka u vezi sa sprovođenjem postupka likvidacije društva.

Poništavanje osnivanja društva

Član 26

- (1) Privredni sud će, na zahtjev lica koje ima pravni interes, poništiti osnivanje akcionarskog društva iz sledećih razloga:
 - 1) ako nije zaključen niti izvršen ugovor o osnivanju i statut društva, odnosno nijesu ispunjeni uslovi vezani za donošenje i sadržinu ovih akata, utvrđeni ovim zakonom;
 - 2) ako prospekt o javnoj ponudi akcija nije objavljen u skladu sa zakonom;
 - 3) ako su ciljevi društva nezakoniti, a djelatnosti suprotne propisima;
 - 4) ako ugovorom o osnivanju ili statutom nije utvrđen naziv društva, iznos akcionarskog kapitala, sjedište uprave ili adresa za prijem službenih dopisa ili djelatnosti društva;
 - 5) ako nijesu primijenjene odredbe koje se odnose na iznos minimalnog kapitala;
 - 6) u slučaju da postoji pravna i poslovna nesposobnost svih osnivača;
 - 7) kada je broj osnivača manji od dva.
- (2) Privredni sud dostavlja odluku o poništenju osnivanja sekretaru društva i "Službe-nom listu RCG" na objavljivanje.
- (3) Lice koje ima pravni interes da ospori odluku Privrednog suda, to može učiniti u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke u "Službenom listu RCG".
- (4) Poništenjem osnivanja društva članovi društva postaju neograničeno solidarno odgovorni za obaveze društva, a ugovori zaključeni prije poništenja ostaju na snazi.
- (5) Poništenje osnivanja društva proizvodi pravne posljedice u slučajevima predviđenim članom 28 st. 5 i 6 ovog zakona.

GLAVA 3 - PRAVA I OBAVEZE DRUŠTVA I AKCIONARA

Prava i obaveze društva

Član 27

- (1) Akcionarsko društvo mora u svom nazivu da sadrži i riječi: "akcionarsko društvo" ili "AD".
- (2) Akcionarsko društvo ima sva prava i obaveze fizičkog lica, osim gdje su ta prava i obaveze zakonom ili statutom društva ograničena isključivo na fizička lica.
- (3) Akcionarsko društvo u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima društva navodi:
 - 1) naziv CRPS-a;
 - 2) broj pod kojim je društvo zavedeno u CRPS-a;
 - 3) oznaku da je društvo akcionarsko društvo;
 - 4) naziv društva;
 - 5) sjedište društva;

6) napomenu da je društvo u likvidaciji, ako je takav slučaj u pitanju.

Obaveza dostavljanja podataka i obavještanja javnosti

Član 28

- (1) Akcionarsko društvo dostavlja CRPS-a, koji dostavlja "Službenom listu RCG" na objavljivanje, slijedeća dokumenta i podatke, u skladu sa stavom 2 ovog člana:
 - 1) izmjene koje se odnose na statut, ugovor o osnivanju i produženju roka na koji je društvo osnovano;
 - 2) promjene naziva i sjedišta društva, odnosno adrese za prijem službenih dopisa;
 - 3) imenovanje, razrješenje i podatke o licima koja su ovlašćena da zastupaju društvo u odnosima prema trećim licima, kao i podatke da li lica ovlašćena da zastupaju društvo to čine kolektivno ili pojedinačno;
 - 4) imenovanje, razrješenje i podatke o izvršnom direktoru, sekretaru društva i revizoru društva;
 - 5) odluku skupštine o likvidaciji društva;
 - 6) odluku o imenovanju likvidatora, njegovom identitetu, kvalifikacijama i ovlašćenjima, osim onih utvrđenih ovim zakonom ili statutom;
 - 7) finansijski izvještaji, uključujući izvještaj revizora.
- (2) U "Službenom listu RCG" uz podatke se objavljuju i nazivi dokumenata koji sadrže i obavještenje da se ista nalaze u CRPS-a.
- (3) Akcionarsko društvo je dužno da CRPS-a dostavi sve izmjene i dopune ugovora o osnivanju, statuta ili drugog dokumenta ili podatka utvrđenih odredbama ovog zakona, u roku od sedam dana od dana njihovog donošenja. Sekretar društva je odgovoran za dostavljanje navedenih dokumenata i podataka.
- (4) Nakon svake izmjene statuta ili ugovora o osnivanju, cjelovit tekst se dostavlja CRPS-a. Izmjene statuta ili ugovora o osnivanju valjane su samo kada se registruju.
- (5) Dokumenti i podaci obavezuju društvo prema trećim licima od dana objavljivanja u "Službenom listu RCG", osim ako društvo ne dokaže da su treća lica znala za njih. Dokumenti i podaci ne obavezuju savjesna treća lica u vezi transakcija koje su izvršene u roku od 16 dana od dana objavljivanja dokumenata i podataka, a koja mogu dokazati da nijesu znala niti mogla znati za njihovo objavljivanje.
- (6) Ne smije biti nesaglasnosti između onoga što je objavljeno i onoga što je dostavljeno CRPS-a. Ako postoji takva nesaglasnost, tekst koji posjeduje CRPS-a je važeći. Tekst koji je objavljen ne može se isticati kao vjerodostojan u odnosima sa trećim licima koja su se pouzdala u tekst koji posjeduje CRPS-a. Treća lica mogu smatrati vjerodostojnim objavljeni tekst, ukoliko društvo ne dokaže da su ona imala saznanje o tekstu dostavljenom CRPS-a.

Pravne posljedice obaveza preuzetih od strane društva

Član 29

- (1) Objavljivanje imena članova odbora direktora, izvršnog direktora ili sekretara društva koji su ovlašćeni da zastupaju društvo obavezuje društvo i na to se mogu pozivati i treća lica, ukoliko društvo ne dokaže da su treća lica znala ili mogla znati za nepravilnosti prilikom njihovog izbora.
- (2) Odluke skupštine akcionara, odbora direktora, izvršnog direktora ili sekretara društva obavezuju društvo i u slučaju da izlaze izvan okvira djelatnosti društva.

- (3) Ograničenja ovlaštenja organa društva, koja proističu iz statuta ili odluka tih organa, ne mogu se isticati prema trećim licima, čak i ako su bila objavljena.
- (4) Generalno ovlaštenje za zastupanje, dato u skladu sa statutom društva jednom ili više lica koja djeluju kolektivno, može se isticati prema trećim licima, pod uslovom da je objavljivanje izvršeno u skladu sa ovim zakonom.

Prava i obaveze akcionara

Član 30

- (1) Akcionar je fizičko ili pravno lice čija je odgovornost ograničena do visine uloga i koje je vlasnik najmanje jedne akcije u akcionarskom društvu.
- (2) Svaki akcionar društva ima ona prava koja mu daju akcije koje posjeduje. Prema svim akcionarima postupaju se jednako u jednakim okolnostima.
- (3) Akcionari nemaju druge obaveze prema društvu, osim obaveze da uplate, na utvrđeni način, početnu cijenu svih akcija koje su upisali. Odluka skupštine akcionara koja obavezuje sve ili samo neke od akcionara da daju dodatne uloge biće nevažeća, ukoliko nije donijeta jednoglasno.
- (4) Kada se utvrdi da je došlo do nepravilnosti u upravljanju ili poslovanju društva, društvo ima pravo da tuži odgovorno lice kod Privrednog suda, a ne njegovi akcionari, osim u slučajevima navedenim u stavu 5 ovog člana.
- (5) Akcionar društva ili njegov nasljednik ima pravo da kod Privrednog suda podnese tužbu, ako:
 - 1) je neka radnja društva nezakonita ili van ovlaštenja društva;
 - 2) većinski akcionari diskriminišu manjinske akcionare;
 - 3) su povrijeđena prava akcionara;
 - 4) ona lica koja kontrolišu društvo, bilo da je to odbor direktora ili većinski akcionari, prevare manjinske akcionare.
- (6) Akcionar društva ili njegov nasljednik može pokrenuti postupak kod Privrednog suda, ako postoje dokazi da se poslovanje društva vodi ili da odbor direktora koristi ovlaštenja na način da ugrožava prava tog akcionara ili drugih akcionara, ne poštujući njegove ili njihove interese kao akcionara iako su takve radnje učinjene u dobroj vjeri. U tom slučaju, akcionari zastupaju interese svih slično ugroženih akcionara, a ne samo sopstvene.
- (7) Ako Privredni sud ocijeni da je tužba osnovana, donijeće odgovarajuću odluku kojom se otklanjaju nepravilnosti.
- (8) U slučajevima predviđenim stavom 6 ovog člana, Privredni sud može naložiti otkup akcija tih akcionara od strane drugih akcionara ili samog društva, po cijeni koju bi akcije imale da nije bilo nepravilnih radnji.

Imovinska prava akcionara

Član 31

Akcionar ima sljedeća imovinska prava:

- 1) da učestvuje u profitu društva u obliku dividende kada se objavi da se dividende dijele, odnosno kada se donese odluka o podjeli dividende;

- 2) da dobije dio preostale imovine društva nakon likvidacije;
- 3) da dobije besplatno akcije za slučaj povećanja kapitala utvrđen statutom iz sredstava društva, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
- 4) prioriteto pravo u sticanju nove emisije akcija i zamjenjivih obveznica, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
- 5) da proda ili pokloni sve ili dio svojih akcija;
- 6) vrši i druga imovinska prava u skladu sa statutom društva.

Neimovinska prava akcionara

Član 32

- (1) Akcionari imaju pravo da prisustvuju svim skupštinama akcionara i da glasaju, ukoliko ovim zakonom ili statutom nije drukčije određeno.
- (2) Svaka akcija daje jedan glas na skupštini akcionara, osim u slučaju iz člana 42 stava 9 ovog zakona.
- (3) Vlasnici iste klase akcija imaju ista prava. Statutom društva može se odrediti da neke klase akcija ne daju pravo glasa.
- (4) Akcionar nema pravo da glasa na skupštini akcionara o pitanjima za koja je direktno zainteresovan, a posebno u vezi sa procjenom nenovčanog uloga ili kupovine imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva u roku od dvije godine od registracije društva.
- (5) Kopije finansijskih izvještaja, uključujući izvještaj revizora, moraju biti dostupne na uvid akcionarima u sjedištu uprave društva u toku radnog vremena i to najmanje 30 dana prije održavanja skupštine, kao i na samoj skupštini akcionara.
- (6) Svaki akcionar ima pravo da zahtijeva da mu se, bez nadoknade, dostavi kopija posljednjeg bilansa stanja i bilansa uspjeha društva, kopije izvještaja odbora direktora ili izvještaj revizora.
- (7) Akcionari koji posjeduju jednu desetinu ili više akcionarskog kapitala imaju pravo da imenuju predstavnika koji će ispitati poslovanje ili računovodstvo društva. Troškove ispitivanja plaćaju akcionari koji su to zahtijevali, osim kada rezultati ispitivanja ukažu da postoji opravdan razlog da troškove snosi društvo. U tom slučaju društvo nadoknađuje troškove ispitivanja.

Punomoćja

Član 33

- (1) Akcionar ima pravo da opunomoći drugo lice da glasa kao njegov punomoćnik na skupštini akcionara ili da obavlja druge pravne radnje. Punomoćje mora biti ovjereno. Revizor društva ne može djelovati kao punomoćnik.
- (2) Punomoćnik daje na uvid svoje punomoćje na skupštini akcionara. Lice odgovorno za prikupljanje punomoćja evidentira punomoćje u registracionu listu prisutnih ili zastupanih akcionara na skupštini.
- (3) U slučaju kada država ili jedinica lokalne samouprave posjeduje akcije, prava iz tih akcija vrši ovlašćeni službenik ili lica kojima je dato punomoćje za vršenje tih prava.

GLAVA 4 - ORGANI, ADMINISTRACIJA I REVIZIJA

Organi društva

Član 34

- (1) Vlasnici društva su njegovi akcionari.
- (2) Skupština akcionara je najviši organ društva koji se obavezno osniva.
- (3) Odbor direktora je organ upravljanja i rukovođenja društva čije odluke izvršavaju sekretar društva i izvršni direktor.
- (4) Odbor direktora je organ koji se obavezno bira u svakom akcionarskom društvu.
- (5) Izvršni direktor i sekretar društva obavezno se biraju u svakom akcionarskom društvu.
- (6) Društvo može odrediti da isto lice bude i izvršni direktor i sekretar društva.
- (7) Akcionarska društva su obavezna da izaberu ovlašćenog nezavisnog revizora društva.

Skupština akcionara

Član 35

- (1) Svi akcionari društva, nezavisno od broja i klase akcija koje posjeduju, imaju pravo da prisustvuju skupštini akcionara društva. Izvršni direktor i sekretar društva obavezno prisustvuju skupštinama akcionara, osim ukoliko nijesu u mogućnosti zbog okolnosti koje su izvan njihove kontrole.
- (2) Isključivo pravo skupštine akcionara je da:
 - 1) vrši izmjene i dopune statuta društva;
 - 2) bira članove odbora direktora i odobrava imenovanje revizora;
 - 3) razrješava članove odbora direktora i revizora koje je izabrala skupština akcionara;
 - 4) utvrđuje nadoknade za članove odbora direktora;
 - 5) donese odluku o raspodjeli profita;
 - 6) povećava ili smanjuje kapital društva utvrđen statutom, zamjenjuje akcije jedne klase akcijama druge;
 - 7) donese odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva, restrukturiranju ili podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka;
 - 8) odobrava procjenu nenovčanih uloga;
 - 9) na zahtjev odbora direktora, razmatra pitanja iz njegove nadležnosti koja se odnose na poslovanje društva;
 - 10) odobrava zaključenje ugovora u vezi sa kupovinom imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva, u svim slučajevima kada isplata prevazilazi jednu desetinu kapitala društva utvrđenog statutom i kada ugovor treba zaključiti u roku od dvije godine od registracije društva;
 - 11) donese odluku o izdavanju obveznica, odnosno zamjenjivih obveznica ili drugih zamjenjivih hartija od vrijednosti;

12) ograniči ili ukine prioritavno pravo akcionara da upišu akcije ili steknu zamjenjive obveznice, uz saglasnost dvotrećinske većine glasova akcionara na koje se ta odluka odnosi.

Sazivanje skupštine

Član 36

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da održi skupštinu jednom godišnje. Prva godišnja skupština društva mora se održati u roku od 18 mjeseci od održavanja osnivačke skupštine društva, a nakon toga skupština se saziva obavezno jednom godišnje. Skupštine akcionara sazivaju se i održavaju u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (2) Po nalogu odbora direktora, sekretar društva organizuje skupštinu akcionara. Pravo sazivanja skupštine ima odbor direktora i akcionari čije akcije predstavljaju najmanje jednu desetinu akcionarskog kapitala, ukoliko statut ne predviđa da akcionari sa manjim dijelom kapitala imaju pravo na sazivanje skupštine.
- (3) Odbor direktora saziva redovnu godišnju skupštinu akcionara u roku od tri mjeseca nakon završetka svake finansijske godine, sa izuzetkom prve godine od osnivanja društva.
- (4) Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara dostavlja se najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine. Obavještenje se dostavlja putem pošte, a za društva koja imaju 100 i više akcionara, odbor direktora je dužan da obavještenje o sazivanju skupštine objavi dva puta u najmanje jednom dnevnom listu koji se izdaje u Republici.
- (5) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži:
 - 1) mjesto održavanja skupštine;
 - 2) datum i vrijeme održavanja skupštine;
 - 3) dnevni red skupštine sa obavještenjem gdje akcionari mogu dobiti dodatne informacije o dnevnom redu.
- (6) Obavještenje o sazivanju skupštine se dostavlja i Komisiji za hartije od vrijednosti, najkasnije 30 dana prije održavanja skupštine.

Dnevni red skupštine akcionara

Član 37

- (1) Skupština ne može donositi odluke o pitanjima koja nijesu na dnevnom redu, osim ukoliko svi akcionari sa pravom glasa prisustvuju skupštini.
- (2) U slučaju izmjene dnevnog reda, akcionari se obavještavaju o izmjenama dnevnog reda na isti način na koji se obavještavaju o održavanju skupštine akcionara i to najkasnije 10 dana prije dana održavanja skupštine.
- (3) Akcionari koji posjeduju najmanje jednu desetinu akcionarskog kapitala imaju pravo da zahtijevaju proširenje dnevnog reda skupštine.
- (4) Ako se skupština ne održi, ponovna skupština se može održati samo po istom dnevnom redu koji je bio predviđen za skupštine koja nije održana.

Postupanje na skupštini akcionara

Član 38

- (1) Prisustvo akcionara ili njihovih punomoćnika na skupštini akcionara dokazuje se potpisivanjem liste prisutnih. Na listi prisutnih iskazuje se i broj glasova koje poseduje svaki akcionar. Listu prisutnih potpisuju predsjedavajući skupštine i sekretar društva. Sekretar društva je sekretar sjednice skupštine akcionara.
- (2) Skupštinom akcionara predsjedava izvršni direktor, ukoliko drukčije ne odluči većina prisutnih ili zastupanih akcionara.
- (3) U odsustvu sekretara društva, izvršni direktor imenuje drugo lice za sekretara sjednice skupštine akcionara.
- (4) Zapisnik sa skupštine akcionara potpisuju predsjedavajući skupštine, sekretar i najmanje jedan akcionar koga ovlasti skupština akcionara. Lista učesnika na skupštini akcionara i glasački listići akcionara koji su glasali unaprijed pismeno prilažu se uz zapisnik.

Kvorum i donošenje odluka

Član 39

- (1) Kvorum skupštine akcionara čine akcionari koji posjeduju najmanje polovinu od ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili zastupani putem punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića. Ako se na skupštini ne postigne potreban kvorum, skupština se može ponovo sazvati najkasnije u roku od 30 dana od dana sazivanja prethodne, na kojoj kvorum čine akcionari koji posjeduju najmanje 33% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili su zastupljeni preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.
- (2) Ako se na ponovnoj skupštini ne postigne potreban kvorum, treća skupština se može sazvati u roku od 30 dana od dana sazivanja ponovljene skupštine, kada se ne zahtijeva postojanje kvoruma, a skupština donosi odluke o svim pitanjima koja su na dnevnom redu nezavisno od broja akcija koje su zastupljene na skupštini. Način sazivanja skupštine akcionara utvrđen ovim zakonom primjenjuje se i na ponovljene skupštine. Obavještenje o sazivanju ponovne skupštine dostavlja se na način utvrđen u članu 36 ovog zakona i to 10 dana prije sazivanja skupštine.
- (3) Ukoliko je za donošenje odluke potrebna saglasnost akcionara koji posjeduju akcije određene klase, odluka se može donijeti od strane tih akcionara, samo ako sjednici prisustvuju akcionari koji posjeduju više od polovine akcija te klase.
- (4) Nakon usvajanja dnevog reda i predloga odluka, akcionari koji imaju pravo glasa na skupštini mogu obavijestiti skupštinu pismeno o svojim glasovima "za" ili "protiv" u vezi sa svakom pojedinačnom odlukom ili mogu dati nalog svom punomoćniku pismenim putem, u skladu sa članom 33 ovog zakona.
- (5) Glasanje na skupštini akcionara je javno. Tajno glasanje je obavezno kada najmanje 10% prisutnih ili predstavljenih akcionara na skupštini zahtijevaju da se o određenim pitanjima glasa tajno.
- (6) Skupština akcionara donosi odluke većinom glasova zastupljenih akcija, osim u slučajevima kada se za donošenje odluka zahtijeva druga većina. U smislu ove odredbe, ako su akcije zastupljene putem punomoćnika, smatra se kao da su vlasnici tih akcija prisutni na skupštini.
- (7) Akcionari koji posjeduju akcije sa suspendovanim pravom glasa na toj skupštini uzimaju se u obzir prilikom utvrđivanja kvoruma, ali se ne uzimaju u obzir prilikom donošenja odluka.

Vanredna skupština

Član 40

- (1) Vanredna skupština je svaka skupština, osim redovna godišnja skupština akcionara.
- (2) Vanredna skupština akcionara saziva se u slučaju, ako:
 - 1) akcionari koji posjeduju više od jedne desetine glasačkih prava dostave u sjedište uprave društva pisani zahtjev za održavanje skupštine;
 - 2) odbor direktora ili akcionari predlažu da se:
 - (a) mijenja djelatnost društva;
 - (b) mijenja akcionarski kapital društva;
 - (c) prije isteka ugovorenog roka mijenja revizor;
 - (d) mijenja član odbora direktora prije isteka njegovog mandata.
 - 3) je potrebno razmotriti ozbiljne gubitke društva; potrebno dati odobrenje društvu da kupi sopstvene akcije;
 - 4) se odobrava reorganizacija, spajanje, dobrovoljna likvidacija ili podnošenje predloga za pokretanje stečajnog postupka društva;
 - 5) to zahtijeva revizor koji je podnio ostavku;
 - 6) se broj članova odbora direktora smanjio ispod propisanog minimuma, odnosno ako je nastao paran broj članova odbora direktora zbog podnošenja ostavke nekog člana prije isteka mandata.
 - 7) odbor direktora smatra da određeno pitanje treba razmotriti na vanrednoj skupštini akcionara.
- (3) Kada neto imovina društva iznosi polovinu ili manje od vrijednosti akcionarskog kapitala društva, odbor direktora saziva vanrednu skupštinu društva u roku od 14 dana od dana saznanja za tu činjenicu od strane člana odbora direktora. Vanredna skupština će se održati u roku od 30 dana od toga datuma, u cilju razmatranja predloga mjera za rješavanje nastale situacije. Nijedna odluka predložena za rješavanje nastale situacije ne može se donijeti na skupštini, ukoliko ta odluka nije navedena kao posebna tačka u pozivu za sazivanje skupštine.
- (4) Privredni sud saziva skupštinu ili vanrednu skupštinu akcionara, ako:
 - 1) skupština nije sazvana u roku od tri mjeseca od završetka poslovne godine, a akcionar je o tome obavijestio Privredni sud;
 - 2) se lice koje ima pravo da zahtijeva sazivanje skupštine obratilo Privrednom sudu, jer je odbor direktora odbio njegov zahtjev;
 - 3) povjerioci društva to zahtijevaju od Privrednog suda zbog nesazivanja vanredne skupštine u jednom od slučajeva predviđenih u stavu 2 ovog člana.
- (5) Sekretar društva, u ime odbora direktora, dostavlja obavještenje o sazivanju vanredne skupštine akcionara, u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom i statutom, a najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine. Ako se saziva ponovna skupština, akcionari moraju biti o tome obaviješteni najkasnije 10 dana prije dana održavanja skupštine. Skupština akcionara može biti sazvana bez pridržavanja navedenih rokova, uz uslov da se svi akcionari sa pravom glasa ili njihovi punomoćnici saglase sa tim.

- (6) Vanredna skupština akcionara saziva se na način utvrđen u čl. 36 do 39 ovog zakona, a osim toga, obavještenje o sazivanju vanredne skupštine sadrži i predlog odluka koje treba razmotriti na toj skupštini.
- (7) Akcionaru se mora omogućiti uvid u predloge odluka koje će se razmatrati na vanrednoj skupštini, najkasnije sedam dana prije dana održavanja skupštine.

Ništavost odluka skupštine akcionara

Član 41

- (1) Privredni sud može poništiti odluke skupštine akcionara na osnovu tužbe akcionara, članova odbora direktora ili izvršnog direktora, ako:
 - 1) pitanje o kojem je donijeta odluka nije bilo uvršteno u dnevni red skupštine u skladu sa odredbama ovog zakona;
 - 2) akti ili odluke koje se obavezno registruju kod CRPS-a nijesu registrovane u roku utvrđenom ovim zakonom;
 - 3) nijesu poštovane odredbe ovog zakona o sazivanju i održavanju skupštine akcionara;
 - 4) odluka nije u saglasnosti sa ovim zakonom, statutom društva i drugim propisima .
- (2) Protiv odluke skupštine akcionara može se podnijeti tužba Privrednom sudu u roku od 30 dana od dana kada je lice koje podnosi tužbu saznalo ili moglo saznati za navedenu odluku, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana donošenja odluke.

Sastav i izbor odbora direktora

Član 42

- (1) Odbor direktora je kolektivno tijelo kojim rukovodi predsjednik. Broj članova odbora direktora utvrđuje se statutom društva. Odbor direktora ima najmanje tri člana. Broj članova odbora direktora mora biti neparan.
- (2) Za člana odbora direktora može biti izabrano samo poslovno sposobno lice. Član odbora direktora ne može biti:
 - 1) lice kome je na osnovu sudske odluke zabranjeno da bude birano za člana odbora direktora;
 - 2) revizor društva.
- (3) Statutom društva mogu se utvrditi i drugi kriterijumi za izbor člana odbora direktora.
- (4) Privredni sud može donijeti odluku o zabrani izbora nekog lica za člana odbora direktora akcionarskog društva za vrijeme do tri godine, ako utvrdi :
 - 1) da je to lice dok je bilo član odbora direktora, sekretar društva, izvršni direktor ili likvidator društva počinilo prevaru u odnosu na društvo;
 - 2) da je to lice obavljajući poslove iz stava 4 tačka 1) ovog člana počinilo težu povredu službene dužnosti.
- (5) Broj mandata za članove odbora direktora nije ograničen. Članovi odbora direktora koji su obavezni da ponude ostavku svake godine, u skladu sa pravilima o rotaciji, su oni koji su bili najduže članovi od posljednjeg izbora. Član odbora direktora koji je dužan da ponudi ostavku može biti ponovo biran.
- (6) Član odbora direktora može podnijeti ostavku prije isteka svog mandata, o čemu obavještava odbor direktora pisanim putem, najmanje 14 dana unaprijed.

- (7) Društvo može, uz saglasnost skupštine akcionara, članovima odbora direktora odrediti nadoknadu za njihov rad u odboru.
- (8) Ako član odbora direktora zaključi ugovor sa društvom o naknadi za njegov rad u odboru ili je u radnom odnosu sa društvom, sve bitne odredbe tih ugovora moraju se prikazati u godišnjem finansijskom izvještaju društva.
- (9) Članove odbora direktora bira skupština akcionara. Prilikom njihovog izbora, svaka akcija sa pravom glasa daje broj glasova jednak broju članova odbora koji se biraju. Kandidati koji osvoje najveći broj glasova biraju se za članove odbora direktora od strane skupštine akcionara. Članovi odbora direktora između sebe biraju predsjednika.
- (10) Akcionari koji posjeduju najmanje jednu desetinu akcionarskog kapitala imaju pravo predlaganja kandidata za članove odbora direktora.

Ovlašćenja odbora direktora

Član 43

- (1) Ovlašćenja odbora direktora utvrđuju se statutom društva.
- (2) Odbor direktora donosi poslovnik o svom radu.
- (3) Izvršni direktor prisustvuje svim sjednicama odbora direktora, ukoliko ne postoje suprotni razlozi (razlozi tajnosti i dr.).

Obaveze odbora direktora

Član 44

- (1) Obaveze odbora direktora utvrđuju se zakonom i statutom društva.
- (2) Članovi odbora direktora dužni su da se, prilikom donošenja odluka, pridržavaju načela savjesnosti i da postupaju sa pažnjom dobrog privrednika.
- (3) Obaveze članova odbora direktora su naročito da:
 - 1) postupaju savjesno i rade u korist društva kao cjeline;
 - 2) postupaju sa dužnom pažnjom i uz primjenu pravila struke prilikom odlučivanja;
 - 3) obezbijede primjenu odgovarajućih mjera radi kontrole poslovanja i preuzimanja obaveza od strane društva;
 - 4) učestvuju u razmatranju svakog pitanja o kojem odbor odlučuje;
 - 5) koriste ovlašćenja samo u korist društva, uključujući da:
 - a) ne koriste imovinu društva za vlastite potrebe, kao da je njihova lična svojina;
 - b) ne koriste povjerljive informacije društva radi sticanja lične dobiti;
 - c) ne zloupotrebljavaju funkciju u cilju ličnog bogaćenja na račun, odnosno na štetu društva;
 - d) ne iskorišćavaju mogućnosti koje društvo stekne za zaključivanje poslova, a radi zaključivanja vlastitih poslova;

- e) izbjegavaju konflikt interesa između njih i društva kojim upravljaju;
- 6) prijave skupštini akcionara svaku korist ili privilegiju koju imaju u društvu, pored naknade za svoj rad.
- (4) Društvo ne može, sa članom odbora direktora ili članom odbora direktora svog matičnog društva ili drugog društva u kojem član odbora ima lični finansijski interes ili sa supružnikom ili srodnikom prvog stepena srodstva sa članom odbora direktora, zaključivati sljedeće ugovore:
- 1) zajmove ili fiktivne zajmove u formi transakcije koja stvara obavezu zajmoprimcu da plati zajmodavcu;
 - 2) kreditne transakcije;
 - 3) obezbjeđenje za takve zajmove, kvazi zajmove ili kreditne transakcije.
- (5) Član odbora direktora upravlja poslovanjem društva sa pažnjom dobrog privrednika. On ne odgovara društvu za greške prilikom donošenja uobičajenih poslovnih odluka, ukoliko je postupao sa pažnjom dobrog privrednika i poštovao pravila struke.
- (6) Ako se prava akcionara, utvrđena ovim zakonom i statutom društva, ostvaruju u sudskom postupku, članovi odbora direktora zajednički će nadoknaditi troškove postupka i štetu koju su pretrpjeli akcionari zbog nepoštovanja njihovih prava.
- (7) Sjednicu odbora direktora imaju pravo da zakažu predsjednik odbora direktora, kao i drugi članovi odbora, pod uslovom da se sa tim saglasilo više od polovine članova. Sjednica odbora direktora može se održati ako joj prisustvuje više od polovine članova, a odluke se donose ako najmanje polovina članova odbora direktora glasa za njih. Članovi odbora direktora imaju jednako pravo glasa. U slučaju jednakog broja glasova, glas predsjednika odbora direktora je odlučujući. Član odbora direktora nema pravo glasa kada odbor odlučuje o pitanju njegove materijalne odgovornosti ili njegovog rada u društvu.
- (8) Članovi odbora direktora dužni su da čuvaju poslovne tajne društva.
- (9) Odbor direktora obavlja svoju dužnost do isteka mandata utvrđenog statutom ili do izbora novog odbora.

Zabrana uticaja na rad revizora

Član 45

Odbor direktora ne smije ograničavati ovlašćenja revizora niti, na bilo koji način, uticati na njegov rad.

Administracija

Član 46

- (1) Odbor direktora utvrđuje strukturu i sastav menadžmenta i administracije društva, ukoliko nije drukčije utvrđeno statutom. Članovi menadžmenta i administracije postupaju po nalogima odbora direktora i vrše poslove koje im odbor direktora povjeri.
- (2) Odbor direktora ima diskreciono pravo da imenuje i razrješava izvršnog direktora i sekretara društva.
- (3) Odbor direktora sa izvršnim direktorom zaključuje poseban ugovor kojim se utvrđuju prava, obaveze i odgovornosti izvršnog direktora, kao i uslovi za prestanak funkcije prije isteka roka utvrđenog ugovorom.
- (4) Izvršni direktor je dužan da izvršava naloge odbora direktora i sprovodi njegove odluke u vezi sa : poslovanjem društva, zastupanjem interesa društva, upravljanjem imovinom društva, zaključivanjem ugovora, otvaranjem računa u bankama, zapošljavanjem lica u društvu, izdavanjem naloga i uputstava koji

su obavezni za sve zaposlene u društvu i izvršavanjem drugih obaveza koje su neophodne za dobrobit društva, u okviru ograničenja ovlašćenja izvršnog direktora utvrđenih ugovorom i statutom društva.

- (5) Izvršni direktor i druga lica odgovorna za posloводство društva dužna su da postupaju s pažnjom dobrog privrednika, u smislu člana 44 stav 2 tač. 1), 2), 3), 4) i 5) i st. 3 i 4 ovog zakona, nakon što im se povjeri rukovođenje društvom od strane odbora direktora.

Revizor

Član 47

- (1) Revizija finansijskog izvještaja društva vrši se po isteku finansijske godine, a prije održavanja skupštine akcionara. Reviziju vrši nezavisni revizor. Revizora bira skupština akcionara, na rok utvrđen statutom, koji ne može biti duži od jedne godine.
- (2) Akcionari koji posjeduju najmanje jednu desetinu akcionarskog kapitala imaju pravo predlaganja kandidata za revizora društva.
- (3) Odlukom skupštine akcionara, koja se donosi većinom glasova, društvo može raskinuti ugovor sa revizorom prije isteka ugovorenog roka. Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara dostavlja se 30 dana prije dana njenog održavanja. U roku od sedam dana od dana donošenja odluke o raskidanju ugovora sa revizorom, društvo dostavlja tu odluku CRPS-a.
- (4) Revizor može raskinuti ugovor prije isteka ugovorenog roka uz dostavljanje pisanog obavještenja društvu o raskidu ugovora.
- (5) Obavještenje o raskidu ugovora sadrži izjavu da se ugovor ne raskida iz razloga o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci ili sličnih razloga. Revizor je dužan da, u roku od sedam dana od dana dostavljanja obavještenja o raskidu ugovora društvu, dostavi kopiju obavještenja CRPS-a.
- (6) Ako obavještenje o raskidu ugovora sadrži izjavu da se ugovor raskida zbog okolnosti o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, društvo je dužno da, u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja, dostavi kopiju obavještenja svakom licu koje ima pravo da dobije kopije finansijskih izvještaja. Ako obavještenje sadrži izjavu o okolnostima o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, revizor može zahtijevati sazivanje skupštine akcionara da bi obrazložio te okolnosti. Odbor direktora je dužan da sazove skupštinu u roku od 28 dana od dana prijema obavještenja.
- (7) Revizor može pripremiti dodatni pisani izvještaj koji je odbor direktora dužan da dostavi (skupštini), na propisan način, a taj izvještaj se razmatra na sazvanoj skupštini ili na sljedećoj skupštini zavisno od slučaja.
- (8) Revizor je dužan da izvrši reviziju godišnjih finansijskih izvještaja društva u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i da o toj reviziji podnese izvještaj skupštini akcionara.
- (9) Izvod iz izvještaja revizora pročit će se na godišnjoj skupštini akcionara i biće dostupan za uvid svim akcionarima na toj skupštini.
- (10) Revizor ima pravo uvida u sve poslovne knjige društva u ugovoreno vrijeme i ima pravo da zahtijeva od članova odbora direktora i menadžmenta društva da bude upoznat sa svim podacima i objašnjenjima o kojima oni imaju saznanje ili ih mogu pribaviti, a koji su mu potrebni da sačini izvještaj.

Evidencija i dokumentacija

Član 48

(1) Društvo u svom sjedištu vodi sljedeću evidenciju i dokumentaciju:

1) knjigu zapisnika koja sadrži:

- a) zapisnike sa svih sjednica odbora direktora ili tijela koja je formirao odbor;
- b) zapisnike sa svih skupština akcionara;
- c) zapisnike sa skupština akcionara određenih klasa akcija;

2) knjigovodstvo koje se, u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima, vodi stalno i koje:

- a) tačno evidentira i objašnjava materijalne transakcije društva;
- b) omogućava da se ustanovi finansijska pozicija društva sa prihvatljivom tačnošću;
- c) omogućava članovima odbora direktora da osiguraju da su finansijski izvještaji saglasni sa odredbama ovog zakona;
- d) omogućava da se bez odlaganja i na odgovarajući način izvrši revizija računovodstva društva;

3) kopiju svakog instrumenta kojim se uspostavlja ili evidentira neki pravni teret na imovini društva;

4) spisak akcionara (CDA);

5) spisak članova odbora direktora;

6) evidenciju o akcijama društva koje posjeduju članovi odbora direktora i izvršni direktor društva;

7) spisak vlasnika obveznica koje je emitovalo društvo;

8) spisak ugovora koje su sa društvom zaključili članovi odbora direktora, odnosno ugovora u kojima oni imaju interes.

(2) Izvodi iz registra koje vodi Centralna Depozitarna Agencija su valjani dokazi o postojanju spiska akcionara ili spiska vlasnika obveznica koje je emitovalo društvo.

GLAVA 5 - KAPITAL DRUŠTVA

Struktura kapitala

Član 49

Struktura i djelovi kapitala utvrđeni su međunarodnim računovodstvenim standardima koje objavljuje Međunarodni komitet za računovodstvene standarde (IASB).

Sticanje imovine od osnivača ili akcionara

Član 50

Za svako predloženo sticanje imovine od osnivača ili akcionara društva, u roku od dvije godine od dana registracije društva, a za koje je predloženo plaćanje iznosa većeg od jedne desetine akcionarskog kapitala, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) sticanje mora biti ispitano na način propisan članom 52 ovog zakona;
- 2) izvještaj procjenjivača dostavlja se skupštini akcionara, a skupština akcionara odlučuje dvotrećinskom većinom akcija čiji su vlasnici lično prisutni ili preko punomoćnika, odnosno koji su glasali putem glasačkih listića da li će prihvatiti transakciju;
- 3) u slučaju spora, akcionar ima pravo da podnese tužbu sudu, u skladu sa članom 30 stav 5 ovog zakona;
- 4) izvještaj procjenjivača dostavlja se u CRPS-a.

Procjena nenovčanog uloga

Član 51

- (1) Nenovčani ulozci procjenjuju se od strane jednog ili više ovlašćenih nezavisnih procjenjivača. Procjenjivač može biti fizičko lice, pravno lice ili firma (ortakluk ili komanditno društvo).
- (2) Procjena se vrši prije prihvatanja nenovčanog uloga od strane skupštine akcionara.
- (3) Izvještaj o procjeni sadrži:
 - 1) ime ili naziv vlasnika imovine;
 - 2) opis svakog dijela imovine koja se procjenjuje;
 - 3) opis metoda procjene koje se primjenjuju;
 - 4) izjavu da vrijednost imovine predložene u izvještaju odgovara broju i početnoj cijeni akcija koje se izdaju ulagaču.
- (4) Odlukom skupštine akcionara o prihvatanju nenovčanog uloga utvrđuje se broj akcija koje se izdaju za taj ulog, ime lica koje daje ulog i vrstu imovine koja se ulaže.
- (5) Izvještaj procjenjivača i odluka skupštine akcionara o prihvatanju nenovčanog uloga dostavljaju se CRPS-a, u roku od sedam dana od dana donošenja odluke. Obavještenje o odluci o prihvatanju nenovčanog uloga Registrator dostavlja "Službenom listu RCG" radi objavljivanja, u roku od dva radna dana od prijema odluke.
- (6) Akcionarsko društvo neće emitovati akcije za nenovčane uloge, ako nijesu procijenjeni od strane nezavisnog procjenitelja u skladu sa ovim zakonom.

Akcije

Član 52

- (1) Akcija predstavlja interes u društvu koji se sastoji od prava učešća u raspodjeli profita i drugih prava utvrđenih ovim zakonom i statutom društva. Akcije se u Republici emituju, prenose i čuvaju u dematerijalizovanom obliku i postoje u elektronskoj formi u informacionom sistemu Centralne Depozitarne Agencije (u daljem tekstu: CDA).
- (2) Emisija i promet akcija akcionarskog društva sprovodi se u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti.
- (3) Akcija se ne može dijeliti na manje dijelove. Ako je akcija u vlasništvu nekoliko lica, svi njeni vlasnici smatraju se kao jedan akcionar. Prava iz akcije vrši jedan od vlasnika uz saglasnost ostalih. Svi vlasnici akcije neograničeno solidarno odgovaraju za obaveze koje imaju akcionari .

- (4) Početna, odnosno nominalna, kao i tržišna vrijednost akcije izražava se u Eurima.
- (5) Akcije akcionarskog društva izdaju se na ime i moraju se registrovati kod Komisije za hartije od vrijednosti i CDA.
- (6) Akcije društva u stečaju mogu se sticati.
- (7) Akcije se klasifikuju prema pravima koje daju. Prava su utvrđena statutom društva ili posebnim pravnim aktom koji se donosi kada se emituju nove akcije.
- (8) Upis, izdavanje, registracija, svojina, dokaz o svojini, javna ponuda i prenos akcija, insajdersko poslovanje ili zloupotrebe na tržištu akcija propisani su Zakonom o hartijama od vrijednosti.

Uplata i pravo preče kupovine akcija

Član 53

- (1) Akcije koje emituje društvo moraju biti u potpunosti uplaćene prije nego se izdaju njihovim vlasnicima.
- (2) Kada se kapital povećava novčanim ulozima, akcije moraju biti ponuđene po osnovu prava preče kupovine postojećim akcionarima, srazmjerno broju akcija koje posjeduju.
- (3) Kada upisani kapital društva ima nekoliko klasa običnih akcija ili drugih vlasničkih hartija od vrijednosti, prava tih drugih klasa moraju biti zastupljena na način da im se ponude akcije kojima će se održati proporcionalno vlasništvo kapitala u društvu.
- (4) Uslovi ponude akcija na osnovu prava preče kupovine, uključujući period u kojem se ovo pravo mora iskoristiti, objavljuju se u "Službenom listu RCG" i o tome svi akcionari moraju biti obaviješteni u pisanoj formi.
- (5) Pravo preče kupovine mora se koristiti u roku od najmanje 30 dana od dana objavljivanja ponude ili od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, koji god od ta dva dana je kasniji u vremenu.
- (6) Pravo preče kupovine ne može se ograničiti ili ukinuti statutom, a može se izmijeniti ili ukinuti samo odlukom skupštine akcionara donijetoj u skladu sa članom 35 stav 2 tačka 12) ovog zakona. Odbor direktora dostavlja skupštini akcionara pisani izvještaj sa razlozima za ograničavanje ili ukidanje prava preče kupovine i objašnjenjem predložene početne cijene akcija.
- (7) Odluka iz stava 6 ovog člana dostavlja se CRPS-a, u roku od sedam dana od dana donošenja.

Obične i povlašćene akcije

Član 54

- (1) Akcije društva mogu biti podijeljene na obične i povlašćene akcije, klasifikovane prema pravima koje daju. Povlašćene akcije su akcije koje daju prvenstvo isplate dividende i raspodjele ostatka imovine nakon likvidacije društva, u odnosu na obične akcije.
- (2) Obične akcije daju pravo na dividende i srazmjerni dio imovine društva u slučaju likvidacije društva, nakon što se izvrši raspodjela vlasnicima povlašćenih akcija. Ako se akcionarski kapital povećava emisijom novih akcija, vlasnici običnih akcija ili drugih oblika vlasništva kapitala u društvu imaju ista prava na sticanje novih akcija.
- (3) Prava vlasnika povlašćenih akcija i postupak promjene tih prava moraju se utvrditi, prije izdavanja tih akcija, u statutu društva ili u posebnom pravnom aktu koji se objavljuje prilikom emisije tih akcija. Iznos dividende utvrđuje se kao fiksni iznos izražen u Eurima.

- (4) Dividende povlašćenih akcija mogu biti kumulativne ili nekumulativne. Njihov oblik utvrđuje se statutom prije njihovog emitovanja.
- (5) Vlasnik kumulativne povlašćene akcije ima garantovano pravo na dividendu utvrđenu za tu akciju. Ako profit nije dovoljan za plaćanje svih dividendi, neisplaćeni dio isplaćuje se tokom narednih poslovnih godina kada profit bude dovoljan za isplatu.
- (6) Neisplaćena dividenda ili dio neisplaćene dividende kod nekumulativne povlašćene akcije ne može se prenijeti u slijedeće poslovne godine.
- (7) Prije pretvaranja kumulativne povlašćene akcije u običnu akciju, društvo je dužno da izmiri obaveze prema vlasnicima povlašćenih akcija.

Obveznice

Član 55

- (1) Obveznica akcionarskog društva je hartija od vrijednosti sa fiksnim prihodom, koja daje pravo njenom vlasniku na kamatu i ostala prava utvrđena prilikom emisije obveznice ili u ugovoru o otkupu obveznice. Nakon dospjeća, vlasniku obveznice se isplaćuje iznos glavnice koji je jednak ugovorenoj vrijednosti nakon dospjeća.
- (2) Odluka o izdavanju obveznica donosi se na skupštini akcionara većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara ili od strane odbora direktora, ako je to predviđeno statutom.
- (3) Akcionarsko društvo dužno je da otkupi obveznice na ugovoreni datum, ukoliko prilikom emitovanja obveznica nije utvrđeno da se obveznice mogu otkupiti i prije dospjeća.

Zamjenjive obveznice

Član 56

- (1) Zamjenjiva obveznica je obveznica koja se može zamijeniti za akciju društva.
- (2) Odluka o emitovanju zamjenjivih obveznica donosi se na skupštini akcionara kojoj prisustvuje dvije trećine akcionara lično ili zastupanih preko punomoćnika ili putem glasačkih listića. Odlukom se obavezno utvrđuje broj akcija koje se dodjeljuju po osnovu zamijenjenih obveznica. Odluka skupštine akcionara objavljuje se u "Službenom listu RCG".
- (3) Akcionari imaju pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica srazmjerno broju akcija društva koje posjeduju. Period u kojem akcionari mogu vršiti ovo pravo ne može biti kraći od 30 dana od dana objavljivanja predloga za izdavanje zamjenjivih obveznica ili od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, uzimajući u obzir dan koji je kasniji u vremenu.
- (4) Pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica koje imaju postojeći akcionari može se ograničiti ili ukinuti odlukom skupštine akcionara, koja je usvojena dvotrećinskom većinom prisutnih akcionara ili njihovih punomoćnika. Odbor direktora društva dostavlja skupštini pisanu izjavu koja sadrži razloge ograničavanja ili ukidanja prava preče kupovine zamjenjivih obveznica.

Povećanje osnovnog kapitala

Član 57

- (1) Društvo može povećati akcionarski kapital dodatnim ulozima svojih akcionara ili drugih lica kojima izdaje nove akcije.

- (2) Ako je društvo izdalo zamjenjive obveznice, njegov akcionarski kapital može se uvećati izdavanjem novih akcija (vrste i klase utvrđene u odluci o izdavanju zamjenjivih obveznica), za koje vlasnici zamjenjivih obveznica mogu zamijeniti svoje obveznice.
- (3) Kapital društva će se povećati pod uslovom da skupština, kojoj prisustvuju akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija, donese odluku o novoj emisiji akcija i, shodno tome, izmijeni statut. Ako postoji nekoliko klasa akcija, posebnu odluku o povećanju kapitala donosi svaka klasa akcionara čija su akcionarska prava ugrožena.
- (4) Odluka o povećanju akcionarskog kapitala objavljuje se u "Službenom listu RCG".
- (5) Izmjene statuta koje se odnose na povećanje akcionarskog kapitala registruju se u CRPS-a, nakon što se akcije upišu i uplate.
- (6) Kapital se smatra uvećanim dostavljanjem izmjena statuta CRPS-a.
- (7) Statut društva ili skupština akcionara većinom od dvije trećine prisutnih akcionara mogu odobriti povećanje kapitala do najvišeg utvrđenog iznosa. Odlukom skupštine može se ovlastiti odbor direktora da, do utvrđenog iznosa i roka, sprovede novu emisiju akcija.

Podjela dividendi u obliku akcija i usitnjavanje akcija

Član 58

- (1) Kada društvo vrši isplatu dividendi u obliku akcija ili povećava broj akcija kroz usitnjavanje akcija, akcionari imaju pravo da dobiju te akcije besplatno, a njihov broj mora biti proporcionalan ukupnom broju akcija koje posjeduju.
- (2) Nove akcije nose ista prava na dividendu kao i ostale akcije te klase.

Smanjenje osnovnog kapitala

Član 59

- (1) Akcionarski kapital može se umanjiti na osnovu odluke skupštine akcionara, za koju su glasali akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine ukupnog broja akcija, a koji su prisutni ili zastupani na skupštini preko punomoćnika ili putem glasačkih listića. Kada je društvo izdalo akcije različitih klasa, odluka skupštine akcionara uslovljena je posebnom odlukom svake klase akcionara čija su prava ugrožena.
- (2) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži razloge smanjenja kapitala, kao i način na koji će se smanjiti kapital. Odluka skupštine akcionara o smanjenju kapitala dostavlja se CRPS-a, koji je podnosi "Službenom listu RCG" na objavljivanje.
- (3) Društvo ne može izvršiti smanjenje kapitala ukoliko ne ponudi dodatne garancije za svoje obaveze svakom povjериocu koji to zahtijeva, a čija su potraživanja pravovaljana prije dana objavljivanja odluke o smanjenju kapitala.
- (4) Društvo je dužno da obavijesti svakog povjериoca pisanim putem o odluci o smanjenju kapitala. Povjериoci mogu zahtijevati isplatu svojih potraživanja u roku od 60 dana od dana dostavljanja takvog obavještenja ili od dana objavljivanja obavještenja u "Službenom listu RCG", koji god je od ta dva dana kasniji u vremenu.
- (5) Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja za svoje obaveze, ako ukupna potraživanja povjericilaca nakon smanjenja kapitala društva prelaze vrijednost neto imovine društva procijenjene od strane nezavisnog procjenjivača. Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja za svoje obaveze povjериocu, ako su njegova potraživanja već u potpunosti i na pouzdani način obezbijeđena. Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja povjericima kada je svrha smanjenja kapitala pokrivanje gubitka. Sporovi vezani za dodatna obezbjeđenja za obaveze društva rješavaće se kod Privrednog suda.

- (6) Smanjenje kapitala je ništavno, a isplate se ne mogu vršiti akcionarima dok se povjerioci izmire ili dok Privredni sud ne utvrdi da su njihova potraživanja neosnovana.
- (7) Prilikom smanjivanja kapitala društvo mora poništiti srazmjeran broj akcija. Broj svih akcija koje posjeduju akcionari srazmjerno se smanjuje broju akcija koje posjeduje svaki akcionar pojedinačno.
- (8) Kapital društva ne može se smanjiti ispod iznosa minimalnog kapitala utvrđenog ovim zakonom.
- (9) Kapital se smatra umanjenim kada se izmjene statuta registruju u CRPS-a i objave u "Službenom listu RCG".
- (10) Društvo može, potpuno ili djelimično, izvršiti akcionarima povraćaj njihovih uloga, u skladu sa odredbama ovog zakona o smanjenju kapitala.

Sticanje sopstvenih akcija

Član 60

- (1) Društvo može kupovati sopstvene akcije, ako je to predviđeno statutom ili odlukom odbora direktora na osnovu odobrenja skupštine akcionara.
- (2) Kupovinu sopstvenih akcija odobrava skupština akcionara i određuje maksimalan broj akcija koje se mogu kupiti i maksimalnu cijenu koja se može platiti za te akcije.
- (3) Odlukom skupštine se utvrđuje rok za kupovinu sopstvenih akcija, koji ne može biti duži od 12 mjeseci od dana donošenja te odluke, a nakon isteka toga roka, akcije se mogu kupiti samo uz novo odobrenje.
- (4) Akcije koje društvo stekne, kupi i posjeduje, kao i akcije koje kupi neko lice u vlastito ime ali za račun društva, ne mogu prelaziti 10% akcionarskog kapitala društva, osim ako su akcije stečene:
 - 1) izvršavanjem odluke o smanjenju kapitala;
 - 2) prenosom imovine prilikom restrukturiranja koja se sprovodi u skladu sa odredbama ovog zakona;
 - 3) izvršavanjem zakonskih obaveza ili izvršavanjem sudske odluke koja nalaže otkup akcija od manjinskih akcionara u cilju njihovog obeštećenja.
- (5) Kada društvo kupuje sopstvene akcije, ove akcije će se poništiti ili deponovati kao sopstvene akcije koje ne daju pravo glasa i pravo na dividendu.
- (6) Sopstvene akcije društvo mora otuđiti u roku od 12 mjeseci od njihovog sticanja. Ako društvo ne otuđi akcije u tom roku, te akcije se poništavaju.
- (7) Društvo je dužno da registruje broj kupljenih sopstvenih akcija kod CRPS-a.
- (8) Godišnji izvještaj društva sadrži podatke o kupovini sopstvenih akcija društva u toku te finansijske godine, kao i njihov broj.
- (9) Društvo neće davati zajmove ili obezbjeđivati drugu vrstu finansijske podrške licu koje namjerava da kupi akcije društva, osim u slučaju sprovođenja povlašćene prodaje akcija zaposlenima u društvu.

GLAVA 6 - FINANSIJE I RASPODJELA PROFITA

Finansijska godina

Član 61

Finansijska godina je kalendarska godina. Ako je društvo registrovano nakon početka finansijske godine, datum završetka finansijske godine smatra se kraj prve finansijske godine. Ukoliko je društvo brisano iz CRPS-a prije kraja finansijske godine, posljednja finansijska godina završava se na dan brisanja društva iz Registra.

Raspodjela profita

Član 62

- (1) Kada na poslednji dan poslednje finansijske godine neto imovina društva, prema godišnjem izvještaju, iznosi ili bi nakon raspodjele profita akcionarima iznosila manje od vrijednosti kapitala društva zajedno sa rezervama koje se ne mogu raspodjeljivati prema zakonu ili statutu društva, društvo ne može vršiti raspodjelu profita akcionarima, osim kada je donijeta odluka o povraćaju uloženog kapitala, saglasno članu 59 stav 10 ovog zakona.
- (2) Iznos namijenjen za raspodjelu akcionarima ne može prelaziti iznos profita ostvaren na kraju posljednje finansijske godine, uvećan za prenijeti profit iz prethodne godine i raspoloživi iznos rezervi, umanjen za gubitke koji su prenijeti iz prethodne godine i za iznose određene za rezerve, u skladu sa zakonom i statutom društva.
- (3) Ako društvo dokaže da su akcionari znali ili mogli znati da je raspodjela profita izvršena suprotno stavu 2 ovog člana, akcionari će izvršiti povraćaj primljenog profita.

Dividende

Član 63

- (1) Dividenda je isplata dijela profita društva njegovim akcionarima.
- (2) Odluka o isplati dividende koju je donijela skupština akcionara predstavlja obavezu društva prema njegovim akcionarima.
- (3) Akcionarsko društvo isplatiće dividendu samo ako neto vrijednost aktive nije manja od vrijednosti osnivačkog kapitala i pod uslovom da isplata dividende neće smanjiti neto vrijednost imovine ispod osnivačkog kapitala.
- (4) Dividende se mogu jedino isplaćivati iz akumuliranog neto profita.
- (5) Dividende se, po pravilu, isplaćuju u novcu. Dividende se, takođe, mogu isplatiti u obliku akcija društva ili drugih hartija od vrijednosti.
- (6) Dividende se jedino mogu isplatiti licima koja su bila akcionari društva na dan kada je donijeta odluka o isplati dividendi.

DIO VI - DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Pojam društva

Član 64

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću mogu osnovati fizička ili pravna lica, ulaganjem novčanih ili nenovčanih sredstava u društvo radi ostvarivanja profita, a njegovi osnivači odgovaraju za obaveze društva do iznosa svojih uloga. Ulozi osnivača čine početni kapital društva.
- (2) U svom nazivu društvo obavezno sadrži naznaku "DOO".
- (3) Uplatom početnog uloga lice stiče udio u društvu, srazmjerno vrijednosti svog uloga.
- (4) Sticanjem udjela lice postaje član društva.
- (5) Član društva posjeduje samo jedan udio u društvu koji predstavlja njegov procenat u vlasništvu kapitala.
- (6) Udio u društvu može dati članu društva da ima više od jednog glasa.

Članstvo u društvu

Član 65

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može osnovati jedno ili više lica.
- (2) Društvo može imati najviše 30 članova.
- (3) Statutom društva ograničava se prenos udjela društva. Društvo nema pravo da uputi javni poziv za upis svojih udjela.

Kapital društva

Član 66

- (1) Osnivači društva sa ograničenom odgovornošću su dužni da utvrde iznos osnovnog kapitala, koji ne može biti manji od 1 Eura.
- (2) Kapital društva se sastoji od uloga primljenih od osnivača i lica koja su poznata najmanje jednom osnivaču i koja su lično pozvana od strane osnivača da postanu ulagači u društvo. Za sve dodatne uloge ime novog ulagača i iznos uloga navodi se u dokumentu koji se podnosi CRPS -a.

Nenovčani ulozi

Član 67

Kao svoj ulog u društvu, u zamjenu za udio u društvu, član društva može uložiti nenovčana sredstva. Procjena nenovčanog uloga se sprovodi u skladu sa članom 51 ovog zakona.

Statut društva

Član 68

Statut društva sadrži:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište društva i adresu na koju se šalju zvanični dopisi;
- 3) osnovnu djelatnost društva;
- 4) podatak da je društvo osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i iznos kapitala;
- 5) pravila postupanja i postupak imenovanja članova odbora direktora, ukoliko su izabrani, imenovanja članova rukovodećih i izvršnih organa, njihova prava i obaveze, razrješenje i raspodjelu ovlašćenja između tih organa;
- 6) odredbe o načinu promjene iznosa kapitala, ukoliko nijesu utvrđene zakonom;
- 7) lica ovlašćena za zastupanje društva, kolektivno ili pojedinačno;
- 8) uslove iz člana 65 ovog zakona.

Osnivanje društva

Član 69

- (1) Ugovor, odnosno odluka o osnivanju i drugi akti utvrđeni ovim zakonom dostavljaju se CRPS-a na registraciju.
- (2) Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju društva, osnivači mogu pozvati lica iz člana 66 stav 2 ovog zakona da upišu udjele i postanu članovi društva.

Početna registracija

Član 70

- (1) Sljedeća dokumenta i podaci dostavljaju se CRPS-a i objavljuju prilikom prve registracije društva:
 - 1) osnivački akt;
 - 2) statut;
 - 3) lista osnivača, članova društva, rukovodilaca i članova odbora direktora, ukoliko su imenovani, uključujući:
 - a) imena, prezimena i u slučaju da je došlo do promjene imena/prezimena prethodno ime/prezime ;
 - b) datum i mjesto rođenja članova odbora direktora, matični broj ili broj pasoša, ako su strani državljani;
 - c) prebivalište, odnosno boravište članova odbora direktora;
 - d) izjavu članova odbora direktora o tome koje državljanstvo posjeduju;

- e) podatke o njihovom članstvu u drugim društvima, odborima ili druge funkcije koje obavljaju u Republici ili van nje, kao i mjesto registracije takvih društava, ukoliko nijesu registrovana u Republici.
- 4) ime izvršnog direktora;
 - 5) naziv društva, adresa sjedišta društva i adresa za prijem službenih dopisa, ukoliko se razlikuju;
 - 6) lica ovlašćena za zastupanje društva i podatak da li je zastupanje kolektivno ili pojedinačno;
 - 7) pisani pristanak članova odbora direktora na njihova imenovanja, ukoliko su imenovani;
 - 8) dokument kojim se potvrđuje uplata registracione takse.
- (2) Društvo stiče svojstvo pravnog lica danom registracije. Dokaz o registraciji je potvrda koju izdaje Registrator.
 - (3) CRPS-a objavljuje u "Službenom listu RCG" podatke o nazivu i sjedištu društva, ime izvršnog direktora, imena članova odbora direktora, ako su imenovani, datum donošenja osnivačkog akta i statuta, kao i datum registracije.
 - (4) Objavljivanje dokumenata u "Službenom listu RCG" vrši se navođenjem naziva dokumenata.
 - (5) Sve izmjene i dopune osnivačkog akta, statuta ili drugog dokumenta ili podatka, koje je društvo dužno da dostavi CRPS-a u skladu sa ovim zakonom, dostavljaju se u roku od sedam radnih dana od dana izvršenih izmjena. Dostavljanje podataka je u nadležnosti izvršnog direktora ili drugog za to određenog lica.
 - (6) Uz svaku izmjenu statuta ili osnivačkog akta, CRPS-a dostavlja se kompletan tekst izmjena. Izmjene statuta ili osnivačkog akta stupaju na snagu danom registracije.
 - (7) Dokumenti i podaci dostavljeni CRPS-a obavezuju društvo prema trećim licima od dana objavljivanja u "Službenom listu RCG", osim ako društvo ne dokaže da su treća lica znala za njih. Dokumenti i podaci ne obavezuju savjesna treća lica u vezi poslova izvršenih u roku od 16 dana od dana objavljivanja dokumenata i podataka, a mogu dokazati da nijesu znala niti mogla znati za njihovo objavljivanje.
 - (8) Ne smije biti nesaglasnosti između onoga što je objavljeno i onoga što je dostavljeno CRPS-a. Ako postoji takva nesaglasnost, tekst koji je objavljen ne može se smatrati kao vjerodostojan u odnosu na treća lica. Treća lica mogu uzeti kao vjerodostojan taj tekst, ukoliko društvo ne dokaže da su ona imala saznanje o tekstu dostavljenom CRPS-a.

Obaveza dostavljanja i objavljivanja podataka i dokumenata

Član 71

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću je dužno dostaviti CRPS-a, koji objavljuje u "Službenom listu RCG", sljedeće dokumente i podatke:
 - 1) izmjene statuta ili osnivačkog akta, uključujući produženje roka utvrđenog za trajanje društva;
 - 2) promjenu naziva i sjedišta, kao i adrese za prijem službenih dopisa;
 - 3) imenovanje, razrješenje i podatke o licima izabranim za članove odbora direktora, za članove administracije ili druga ovlašćena lica, ako takva postoje. Mora se objaviti da li lica ovlašćena za zastupanje društva mogu to činiti pojedinačno ili kolektivno;

- 4) imenovanje, razrješenje i podatke o licima koja, kolektivno ili pojedinačno, imaju ovlaštenje da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima. Mora se objaviti da li lica ovlaštena za zastupanje društva mogu to činiti kolektivno ili pojedinačno;
 - 5) likvidacija društva;
 - 6) poništenje osnivanja društva od strane Privrednog suda;
 - 7) imenovanje likvidatora, njegov identitet, kvalifikacije i ovlaštenja koja nijesu navedena u ovom zakonu i statutu;
 - 8) iznos kapitala, ukoliko povećanje kapitala ne zahtijeva izmjenu statuta.
- (2) Društvo dostavlja godišnje finansijske izvještaje CRPS-a. Objavljivanje postojeće visine kapitala je obavezno, ukoliko nije navedeno u finansijskim izvještajima.
 - (3) Izvještaji iz stava 2 ovog člana podnose se u roku od 60 dana od završetka finansijske godine društva.

Pravne posljedice obaveza preuzetih od strane društva

Član 72

- (1) Objavljivanje imena članova odbora direktora, sekretara društva i izvršnog direktora koji je ovlašten da zastupa društvo, obavezuje društvo i na to će se moći pozivati i treća lica, ukoliko društvo ne dokaže da su treća lica znala za nepravilnosti.
- (2) Pravne radnje organa društva ili drugih lica ovlašćenih za zastupanje društva, obavezuju društvo i u slučaju da te radnje ne predstavljaju registrovane djelatnosti društva.
- (3) Ograničenja ovlašćenja organa društva ili drugih lica ovlašćenih da zastupaju društvo, koja proističu iz statuta ili iz odluka tih organa, ne mogu se isticati prema trećim licima, čak i ako su bila objavljena.
- (4) Generalno ovlašćenje za zastupanje, dato u skladu sa statutom društva jednom ili više lica koja djeluju kolektivno, može se isticati prema trećim licima pod uslovom da su sve odredbe o objavljivanju podataka bile primijenjene u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (5) Obavještenje o generalnom ovlašćenju za zastupanje ističe se na poslovnim pismima i poslovnim formularima društva.

Organi društva

Član 73

- (1) Skupština nije obavezan organ društva sa ograničenom odgovornošću. Članovi društva mogu urediti odnose u upravljanju društvom ugovorom i statutom društva i glasati za odluke, saglasno svojim udjelima u društvu.
- (2) Ukoliko statutom nije drukčije određeno, sa izuzetkom jednočlanih društava, lično prisutni članovi, odnosno članovi zastupani preko punomoćnika ili putem glasačkih listića koji posjeduju udjele koji predstavljaju više od polovine kapitala društva čine kvorum.
- (3) Izvršni direktor je obavezan organ društva. Članovi društva većinom glasova ili na način utvrđen statutom imenuju izvršnog direktora društva i određuju njegovu zaradu.
- (4) Odbor direktora nije obavezan organ društva.

- (5) Članovi društva ili odbora direktora, ukoliko postoji, mogu prenijeti generalno ovlaštenje za zastupanje društva na izvršnog direktora društva, radi preduzimanja pravnih radnji u njihovo ime.

Prenos udjela

Član 74

- (1) Udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću mogu se prenositi samo u skladu sa odredbama utvrđenim statutom. Ovi udjeli se ne registruju kod Komisije za hartije od vrijednosti i CDA.
- (2) Udio se može prenositi među članovima društva bez ograničenja, u skladu sa statutom.
- (3) Kada član društva namjerava da prenese svoj udio, ostali članovi, kao i samo društvo, imaju pravo preče kupovine tog udjela, u skladu sa statutom. Kada ne postoji sporazum o kupovini tog udjela između tog člana i ostalih članova društva, udio se srazmjerno dijeli među članovima društva prema njihovim dotadašnjim udjelima, ukoliko drukčije nije utvrđeno statutom. Ako, u roku od 30 dana od dana kada je ponuda učinjena, članovi i samo društvo ne prihvate kupovinu udjela, udio se može prenijeti trećem licu, pod uslovima koji ne mogu biti povoljniji od uslova ponuđenih članovima društva ili samom društvu.
- (4) Ako se udio prodaje u izvršnom postupku, sud o tome obavještava članove društva i društvo. Ukoliko, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja, članovi i društvo ne iskažu interes za kupovinu udjela, udio se prodaje u skladu sa odredbama o izvršnom postupku.
- (5) Za slučaj smrti fizičkog lica ili prestanka pravnog lica, udio se prenosi na njegove nasljednike ili pravne sljedbenike, ukoliko nije drukčije utvrđeno statutom. Ako je statutom zabranjen prenos udjela, njegovim odredbama mora se utvrditi obaveza članova društva ili samog društva da otkupi taj udio. Kada članovi ili samo društvo ne otkupe udio, udio će se povući u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na smanjenje kapitala akcionarskog društva.
- (6) U slučaju prenosa udjela, lice koje prenosi i lice koje prima udio biće neograničeno solidarno odgovorni društvu za obaveze koje nosi članstvo u društvu. Udio se prenosi ugovorom u pisanom obliku.

Pravo preče kupovine udjela

Član 75

- (1) Statutom društva može se utvrditi pravo preče kupovine udjela društva za slučaj da društvo odluči da poveća svoj kapital.
- (2) Povećanje udjela mora biti srazmjerno udjelu koji je član društva do tada imao u ukupnoj vrijednosti kapitala društva, ukoliko nije drukčije uređeno statutom.

Sticanje sopstvenih udjela

Član 76

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može smanjiti svoj kapital kupovinom udjela jednog ili više članova društva. Uslove kupovine odobravaju članovi društva čiji udjeli predstavljaju najmanje dvije trećine ukupnog kapitala. Kopija predloženog ugovora dostavlja se svim članovima, najmanje 21 dan prije donošenja odluke.
- (2) Društvo ne može, direktno ili indirektno, pružati finansijsku podršku bilo kakve vrste za kupovinu svojih udjela, osim ako jednoglasno odluče svi članovi društva.

Jednočlano društvo

Član 77

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može imati jednog člana kada je osnovano ili kada sve njegove udjele stekne jedno lice. Takvo društvo naziva se jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću, a njegov član može biti fizičko ili pravno lice.
- (2) Kada društvo postane jednočlano, taj se podatak registruje u CRPS-a i u knjizi udjela društva.
- (3) Jedini član društva ima ovlaštenja skupštine društva. Odluke koje donosi jedini član društva unose se u knjige društva. Ugovori između jedinog člana i društva koje on zastupa takođe se unose u knjige društva, osim ugovora zaključenih u okviru tekućeg poslovanja koje se obavlja pod uobičajenim okolnostima.
- (4) Odgovornost jedinog člana društva je ograničena do visine uloga u društvu.
- (5) Osnivač ili član jednočlanog društva može sam obavljati dužnost izvršnog direktora ili imenovati drugo lice.

Promjena oblika društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo

Član 78

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može se restrukturirati u akcionarsko društvo, pod sljedećim uslovima:
 - 1) akcionarski kapital ne smije biti manji od 25.000 Eura;
 - 2) akcionarski kapital mora biti u potpunosti uplaćen;
 - 3) na restrukturiranje se primjenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju akcionarskog društva;
 - 4) skupština članova društva donosi posebnu odluku o restrukturiranju društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo;
 - 5) statut mora biti izmijenjen kako bi se utvrdilo da se društvo organizuje kao akcionarsko društvo;
 - 6) statut mora sadržati odredbe propisane za akcionarsko društvo i moraju se brisati odredbe koje se odnose isključivo na društvo sa ograničenom odgovornošću;
 - 7) udjeli članova u društvu sa ograničenom odgovornošću se poništavaju i izdaju se akcije u srazmjeri sa postojećom vlasničkom strukturom, ukoliko se svi zainteresovani članovi nijesu drukčije sporazumjeli;
 - 8) akcije akcionarskog društva registruju se u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti.
- (2) Nakon ispunjavanja uslova za restrukturiranje društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, društvo nastavlja sa radom kao akcionarsko društvo od dana registracije.

Primjena odredaba ovog zakona na društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 79

Osim odredaba koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću, odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo shodno se primjenjuju i na društvo sa ograničenom odgovornošću. Kada odredbe upućuju na akcije, one se shodno primjenjuju i na udjele. Kada postoji nesaglasnost između odredaba koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću i onih koje se odnose na akcionarsko društvo, primjenjuju se odredbe koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću.

DIO VII- DIJELOVI STRANIH DRUŠTAVA

Pojam i registracija

Član 80

- (1) Dio stranog društva je dio društva osnovanog i registrovanog izvan Republike, a koji obavlja djelatnost na teritoriji Republike. Dio stranog društva postoji i obavlja privrednu djelatnost, u skladu sa ovim i drugim zakonima Republike.
- (2) Strano društvo koje obavlja privrednu djelatnost preko svog dijela društva na teritoriji Republike dužno je da svoje poslovanje usaglasi sa odgovarajućim odredbama ovog zakona i drugih zakona u Republici.
- (3) Strana društva koja osnivaju djelove svojih društava u Republici dužna su da, u roku od 30 dana od dana osnivanja dijela društva, dostave CRPS-a sljedeće podatke za registraciju:
 - 1) adresu sjedišta dijela stranog društva u Republici;
 - 2) djelatnost;
 - 3) naziv i pravni oblik stranog društva i naziv dijela društva, ako je drukčiji od naziva društva;
 - 4) ovjerenu kopiju statuta stranog društva i prevod statuta na jezik koji je u službenoj upotrebi, ovjeren od strane sudskog tumača;
 - 5) kopiju potvrde o registraciji stranog društva ili odgovarajući, na propisani način, ovjereni dokument kojim se potvrđuje pravno valjana registracija društva u matičnoj državi;
 - 6) imena i adrese lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima:
 - a) kao organ društva utvrđen zakonom ili kao članovi takvog organa;
 - b) kao stalni predstavnici društva za poslovanje dijela društva, kao i ovlašćenja da ta lica zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno;
 - 7) imena i adrese jednog ili više lica sa prebivalištem u Republici ovlašćenih da zastupaju društvo u pravnim postupcima;
 - 8) posljednji bilans stanja i bilans uspjeha ili slične finansijske dokumente propisane zakonom zemlje u kojoj je društvo registrovano.
- (4) Strana društva koja su osnovala svoj dio na teritoriji Republike dostavljaju CRPS-a izmjene podataka iz stava 3 ovog člana, u roku od 20 dana od dana izvršenih izmjena i, pored toga, dostavljaju na registraciju i sljedeće:
 - 1) obavještenje o likvidaciji društva, imenovanju likvidatora, podake o njima, otvaranju stečajnog postupka ili drugim postupcima koji se vode protiv društva;
 - 2) prestanak obavljanja privredne djelatnosti dijela društva.

DIO VIII - REGISTRACIJA

Opšte odredbe

Član 81

(1) Odredbama o registraciji uređuje se:

- 1) postupak po kojem pravna i fizička lica koja obavljaju privrednu djelatnost registruju potrebne dokumente i podatke utvrđene ovim zakonom;
- 2) postupak dostavljanja dokumentacije potrebne za registraciju;
- 3) svrha i pravni značaj registracije;
- 4) prava i obaveze CRPS-a prilikom registracije.

(2) Svi oblici obavljanja privrednih djelatnosti u Republici dužni su da se registruju u skladu sa odredbama ovog zakona.

Definicije

Član 82

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

"centralni registar" je dio Privrednog suda u Podgorici i jedino je on nadležan da vrši registraciju u Republici;

"registrator" je lice koje upravlja CRPS-a u Podgorici;

"dostavljanje podataka i dokumentacije" je čin fizičkog ili elektronskog prezentiranja registracione prijave ili dokumenta CRPS-a ili ovlašćenom licu za posredovanje u registraciji, koje CRPS-a registruje, u skladu sa ovim zakonom;

"osnivačka dokumentacija" predstavlja dokumentaciju potrebnu za osnivanje nekog od oblika obavljanja privredne djelatnosti utvrđenih ovim zakonom;

"podnosilac registracione prijave" je fizičko lice, pravno lice ili firma, koja CRPS-u dostavlja dokumenta i podatke potrebna za njegovu registraciju;

"ovlašćeno lice za posredovanje u registraciji" je sud, fizičko lice, pravno lice ili firma koji su ovlašćeni za prijem dokumenata ili registracionih prijava radi posredovanja u registraciji;

"registracija" predstavlja akt unošenja podataka u zvaničnu evidenciju CRPS-a;

"vrijeme registracije" je datum i čas podnošenja registracione prijave ili dokumenta CRPS-u ili ovlašćenom licu za posredovanje u registraciji;

"obavještenje o nastavku registracije" je dokumenat kojim se produžava registracija i koji izdaje CRPS. Zahtjev za nastavak registracije podnosi CRPS-u akcionarsko društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću i komanditno društvo, koji sadrži sljedeće podatke: imena i adrese članova menadžmenta društva u slučaju akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću, odnosno komplementara i komanditora u slučaju komanditnog društva;

"potvrda o registraciji" je dokumentat koji je ovjeren pečatom CRPS-a i služi kao dokaz da je društvo ili preduzetnik registrovan;

"potvrda o isteku registracije" je dokumentat koji je ovjeren pečatom CRPS-a, kojim se utvrđuje:

- a) da je registracija društva istekla ili
- b) da u CRPS-a ne postoji evidencija o nekom društvu;

"izvod" je dokumentat koji izdaje CRPS-a kojim se utvrđuje koja su dokumenta i podaci dostavljeni CRPS-a od strane njihovog podnosioca.

Centralni registar Privrednog suda

Član 83

- (1) CRPS-a nalazi se u Podgorici i jedino on vrši registraciju utvrđenu ovim zakonom.
- (2) Drugi sudovi u Republici nemaju pravo da vrše registraciju. Registrator može ovlastiti drugi sud, odnosno ovlašćena lica za posredovanje u registraciji da primaju registracione prijave i druge dokumente. Ovlašćeni sud ili ovlašćeno lice za posredovanje u registraciji dužni su da dostave primljenu dokumentaciju CRPS u roku od tri radna dana.
- (3) Registrator izdaje ovlaštenje za posredovanje u registraciji ovlašćenom licu, u skladu sa uslovima utvrđenim posebnim aktom koji donosi Ministarstvo pravde.
- (4) Centralni registar je dio Privrednog suda u Podgorici. Centralni registar je odvojen od Privrednog suda za budžetske svrhe i svrhe prikupljanja prihoda, na način utvrđen ovim zakonom.
- (5) Podaci i dokumentacija dostavljena CRPS-a vode se u jedinstvenoj informacionoj bazi podataka koja je obezbijeđena na propisani način.
- (6) CRPS-a omogućava javni uvid u bazu podataka, indeks i dokumentaciju. Podaci iz baze podataka CRPS dostupni su javnosti najmanje šest sati dnevno svakog dana, osim subote, nedjelje, državnog praznika ili na dan na koji Privredni sud ne radi, u skladu sa zakonom.
- (7) U vrijeme predviđeno za javni uvid, svako lice može pregledati, prepisivati ili kopirati izvod iz registra i dokumentaciju dostavljenu CRPS.
- (8) U vrijeme predviđeno za javni uvid, CRPS dužan je da obezbijedi prisustvo obučenih lica za izdavanje izvoda, potvrda o registraciji i potvrda o isteku registracije. Ova lica vrše prijem i preliminarno indeksiraju osnivačku dokumentaciju i obavještenja o nastavku registracije, kao i ostala dokumenta koja se registruju po odredbama ovog zakona.
- (9) U vrijeme predviđeno za javni uvid vrše se uplate takse i izdavanje potvrda o uplatama.
- (10) CRPS-a omogućava javnosti uvid u podatke iz baze podataka CRPS-a, putem elektronskih sredstava komunikacije, uključujući i sopostvenu internet prezentaciju.

Registrator

Član 84

- (1) Registrator CRPS-a je lice zaposleno u Privrednom sudu koje može, ali ne mora, biti sudija i koje obavlja djelatnost registratora bez ovlaštenja koja ima sudija. Dužnosti registratora su isključivo administrativne i njegove radnje se ne smatraju radnjama sudije.

- (2) Dužnosti registratora su da vrši nadzor nad registracijom oblika obavljanja privrednih djelatnosti, izdavanje potvrda o registraciji, potvrda o isteku registracije i izvoda iz registra. Registrator je dužan da vrati dokumenta licima čija je registracija odbijena, ako su ih dostavila.
- (3) Registratora imenuje predsjednik Privrednog suda. Predsjednik Privrednog suda može imenovati drugo lice kao privremenog registratora, na rok koji nije duži od 90 dana ukupno u toku godine.
- (4) Registrator može dobiti dodatna zaduženja u vezi sa registracijom od strane predsjednika Privrednog suda.
- (5) Registrator se imenuje na period od pet godina, sa mogućnošću samo još jednog reizbora.
- (6) Registrator obezbjeđuje da CRPS-a održava:
 - 1) urednost abecednog indeksa naziva registrovanih pravnih lica;
 - 2) datum registracije svakog dokumenta koje dostavi neko pravno lice i to za period koji počinje sa inicijalnim dostavljanjem osnivačke dokumentacije i traje 15 godina nakon izvršene likvidacije ili drugog načina prestanka registrovanog pravnog lica.
- (7) Registrator održava originalnu, elektronsku ili mikrofilmsku kopiju osnivačke dokumentacije i obavještenja o nastavku registracije svakog registrovanog subjekta, kao i dokaze o uplati taksa za registraciju.
- (8) Ukoliko dostavljena osnivačka dokumentacija ili obavještenje o nastavku registracije sadrži sve podatke utvrđene ovim zakonom, registrator, nakon uplate takse, dodjeljuje tim dokumentima registarski broj, odnosno registruje to lice i dostavlja mu registarski broj i potvrdu o uplati takse.
- (9) Registrator nije ovlašćen da odbije dostavljena dokumenta, registracione prijave ili obavještenja o nastavku registracije koji sadrže sve potrebne podatke utvrđene ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu njega, niti je ovlašćen da ispituje tačnost podataka sadržanih u dokumentaciji dostavljenoj za registraciju.
- (10) Registrator naplaćuje taksu utvrđenu ovim zakonom. Takse ne mogu biti veće od administrativnih troškova registracije. Takse koje su naplaćene ostaju na računu Privrednog suda.
- (11) Registrator preduzima sve neophodne radnje za nesmetano i pravilno obavljanje funkcija CRPS-a utvrđenih ovim zakonom.

Dostavljanje podataka i dokumentacije

Član 85

- (1) Svaki član menadžmenta ili vlasnik pravnog lica, odnosno ovlašćeno lice može dostaviti osnivačku dokumentaciju ili obavještenje o nastavku registracije radi njihove registracije kod CRPS-a.
- (2) Isključivo ovlašćena lica mogu dostaviti dokumentaciju utvrđenu propisima radi registracije.
- (3) U slučaju stečaja, isključivo lica određena zakonom kojim se uređuje stečaj ili od njih ovlašćena lica mogu dostaviti dokumentaciju koja je utvrđena propisom radi registracije.
- (4) Isključivo lica određena drugim zakonom za podnošenje dokumentacije za registraciju mogu dostaviti dokumentaciju utvrđenu tim propisima.
- (5) Stečajni upravnici imaju ovlašćenje da vrše dostavljanje dokumenata, u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Likvidatori akcionarskog društva, društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog društva i ortakluka ovlašćeni su da dostavljaju dokumenta za registraciju, u skladu sa ovim zakonom.

- (7) Ovlašćeni službenici sudova, poreskih organa i drugih državnih organa mogu podnositi zahtjeve za uvid u evidenciju u CRPS-a, u skladu sa ovim zakonom, ukoliko je to dozvoljeno i drugim propisima.
- (8) Ovlašćeno lice za posredovanje u registraciji, ovlašćeni sud, nakon prijema dokumentacije, izdaju podnosiocu zahtjeva pisani dokaz u obliku potvrde, na kojoj je označeno vrijeme podnošenja dokumentacije i prilažu kopiju potvrde dokumentaciji koja se arhivira.

Postupak i produženje registracije

Član 86

- (1) Nakon dostavljanja registracione prijave ili drugih dokumenata potrebnih za registraciju ovlašćenom licu za posredovanje u registraciji ili ovlašćenom sudu, podnosiocu zahtjeva se izdaje potvrda kojom se dokazuje da su ta dokumenta dostavljena i vrijeme dostavljanja. Ovlašćeno lice za posredovanje u registraciji ili ovlašćeni sud dužan je da dostavi ta dokumenta CRPS-u, u roku od tri dana.
- (2) Registrator je dužan da registruje sva dostavljena dokumenta i podatke, osim ukoliko postoji osnov za odbijanje registracije: zbog očiglednih propusta da se dostave svi podaci u skladu sa ovim zakonom, ukoliko je pod istim nazivom registrovan neki drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti, ukoliko se radi o očiglednoj povredi nekog drugog propisa ili ukoliko dokumentacija nije kompletna, odnosno nije dostavljena u propisanoj formi.
- (3) Kada postoje razlozi za odbijanje registracije, odbijanje registracije se mora izvršiti u roku od četiri radna dana.
- (4) Ako CRPS-a ne odbije dokumentaciju u roku od četiri radna dana, društvo ili preduzetnik se smatra uredno registrovanim, nezavisno od toga da li je izdata potvrda o registraciji, a registrator je dužan da unese i objavi podatke na osnovu primljenih dokumenata.
- (5) Kao datum registracije smatra se datum dostavljanja registracione prijave i dokumenata CRPS-u ovlašćenom licu za posredovanje u registraciji ili ovlašćenom sudu, ukoliko su dokumenti evidentirani u registru, osim u slučajevima iz stava 3 ovog člana.
- (6) U slučaju akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću, svojstvo pravnog lica se stiče se danom registracije u CRPS-a.
- (7) Izdavanjem potvrde o registraciji registrator:
 - 1) potvrđuje da privredna djelatnost ima oblik koji je opisan u osnivačkoj dokumentaciji, ukoliko u vrijeme dostavljanja dokumentacije ili naknadno nijesu utvrđene nepravilnosti vezane za njegovo osnivanje, odnosno postojanje;
 - 2) ukazuje da se oblik privredne djelatnosti smatra registrovanim u Republici sa podacima i informacijama koji su dostavljeni CRPS-a i koji su dostupni na uvid javnosti ;
 - 3) potvrđuje da je registracijom obavještenja o dobrovoljnoj likvidaciji donijeta odgovarajuća odluka od strane ovlašćenih tijela i da je lice koje se likvidira dobilo sva potrebna odobrenja od poreskih ili drugih organa nadležnih za javne prihode da se likvidira;
 - 4) potvrđuje da je potvrdom o registraciji lice koje je navedeno u potvrdi propisno registrovano i da je uplaćena taksa za godinu u kojoj je potvrda izdata;
 - 5) potvrđuje, izdavanjem izvoda iz registra, da su svi dokumenti navedeni u izvodu dostavljeni CRPS od strane tog lica do tog vremenskog perioda i da su imena članova menadžmenta navedena u izvodu ista kao i ona navedena u osnivačkoj dokumentaciji;

- 6) potvrđuje da je, u slučaju akcionarskog društva, društva s ograničenom odgovornošću, ortačkog društva, komanditnog društva i preduzetnika koji obavlja djelatnost pod imenom drukčijim od njegovog vlastitog, naziv upisanog oblika privredne djelatnosti jedinstven i da to lice ima pravo prioriteta na posjedovanje i korišćenje tog naziva u odnosu na sva ostala neregistrovana ili kasnije registrovana pravna lica.
- (8) Akcionarsko društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću i komanditno društvo registruju se na rok od godinu dana od dana podnošenja osnivačke dokumentacije ili obavještenja o nastavku registracije.
- (9) Registracija akcionarskog društva, društva sa ograničenom odgovornošću i komanditnog društva ističe u ponoć 365-og dana od dana prethodne registracije.
- (10) Registrator dostavlja obavještenje o potrebi produženja registracije svakom registrovanom akcionarskom društvu, društvu sa ograničenom odgovornošću i komanditnom društvu, 30 dana prije dana isteka njegove registracije.
- (11) Registrator će izvršiti brisanje iz registra društva koje nije produžilo registraciju za period duži od 14 mjeseci od dana isteka prethodne registracije i izdati obavještenje o tome.
- (12) Registrator može produžiti važenje prethodne registracije za najviše 30 dana, ukoliko akcionarsko društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću i komanditno društvo dokažu postojanje više sile.

Takse i finansiranje CRPS-a

Član 87

- (1) CRPS-a, u periodu od 15 mjeseci od prijema prvog zahtjeva za registraciju, pripadaju sve uplaćene takse radi finansiranja njegovih djelatnosti.
- (2) CRPS-a će koristiti ove prihode radi zapošljavanja i obuke službenika neophodnih za obavljanje njegovih funkcija, kupovinu kompjuterske opreme i programa za vođenje Registra i za ostale potrebe, a u cilju efikasnog obavljanja poslova utvrđenih ovim zakonom.
- (3) Privredni sud vrši reviziju računovodstva Centralnog registra svakih šest mjeseci u prvih 18 mjeseci, u cilju obezbjeđenja evidentiranja i utroška sredstava koja su uplaćena CRPS-a.
- (4) Na kraju petnaestomjesečnog perioda, Ministarstvo pravde može raspodijeliti sredstva koje ostvari CRPS-a između Centralnog registra i drugih dijelova Privrednog suda, s tim da se CRPS-a ne može dodijeliti manje od polovine tih sredstava.
- (5) CRPS-a naplaćuje sljedeće takse:
- 1) za registraciju akcionarskog društva - 50 Eura;
 - 2) za registraciju preduzetnika, ortakluka, komanditnog društva i društva sa ograničenom odgovornošću - 10 Eura;
 - 3) za registraciju obavještenja o nastavku registracije - 1 Euro;
 - 4) za registraciju obavještenja o nastavku registracije kad je istekla prethodna registracija - 100 Eura;
 - 5) za izdavanje ovjerene kopije potvrde o registraciji ili potvrde o nepostojanju u registru - 5 Eura;
 - 6) za dostavljanje bilo kojeg drugog dokumenta, uključujući i zahtjev za brisanje iz registra - 5 Eura;
 - 7) za objavljivanje podataka u "Službenom listu RCG" od strane registratora u skladu sa ovim zakonom - 5 Eura.

Odgovornost

Član 88

- (1) CRPS-a obezbjeđuje da su podaci sadržani u njegovom indeksu i drugi podaci pohranjeni u bazu podataka CRPS-a istovjetni onima koji su mu dostavljeni za registraciju i da se javnost može pouzdati u njihovu istovjetnost. Registracija na osnovu ovog zakona je samo potvrda da osnivačka dokumentacija ili obavještenje o nastavku registracije, na osnovu kojih je izvršena registracija, sadrže podatke utvrđene ovim zakonom. Registracija nije potvrda istinitosti podataka sadržanih u osnivačkoj dokumentaciji ili obavještenju o nastavku registracije. Lica koja zaključuju pravne poslove sa registrovanim subjektima snose rizik utvrđivanja tačnosti podataka sadržanih u registru za njihove potrebe.
- (2) Ukoliko fizičko ili pravno lice pretrpi štetu zbog nepažnje ili drugih nepravilnosti u radu CRPS, to fizičko ili pravno lice ima pravo na naknadu štete od strane Privrednog suda i to one koja je odmah nastala, ali ne i na naknadu štete koja bi se mogla kasnije pojaviti.

DIO IX - KAZNE NE ODREDBE

Dostavljanje lažnih ili prevarnih podataka

Član 89

Svako lice koje namjerno potpiše ili dostavi CRPS-u prijavu, dokumenat, formular, podatak, odnosno drugu informaciju, bilo u pisanoj formi, elektronski ili na drugi način, koji su lažni ili prevarni kazniće se za krivično djelo novčanom kaznom do 25.000 Eura ili kaznom zatvora do pet godina.

Lažni ili prevarni finansijski izvještaj

Član 90

Svako lice koje, u namjeri da izvrši prevaru, pripremi ili potpiše lažni finansijski izvještaj u društvu osnovanom u skladu sa ovim zakonom kazniće se za krivično djelo novčanom kaznom do 25.000 Eura ili kaznom zatvora do pet godina.

Lažni ili prevarni izvještaj procjenjivača

Član 91

Svako lice koje pripremi i potpiše lažni izvještaj procjenjivača ili neodgovarajući utiče na pripremanje izvještaja procjenjivača kazniće se za krivično djelo novčanom kaznom do 15.000 Eura ili kaznom zatvora do tri godine.

Privredni prestupi društva ili odgovornog lica

Član 92

- (1) Društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti kazniće se novčanom kaznom do 50.000 Eura za privredne prestupe navedene u stavu 3 ovog člana.
- (2) Svako lice u društvu ili drugom obliku obavljanja privredne djelatnosti, koje je odgovorno za prestupe iz stava 3 ovog člana, kazniće se novčanom kaznom do 25.000 Eura.
- (3) Društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti vrši privredni prestup ako:
 - 1) obavlja djelatnost bez potrebnog odobrenja za rad u skladu sa posebnim propisima (član 1 stav 3);
 - 2) u obavljanju djelatnosti ne koristi naziv društva pod kojim je registrovan (član 6 stav 6, član 12 stav 1 tačka 1), član 21 stav 1 tačka 11), član 70 stav 1 tačka 5), član 80 stav 3 tačka 3));

- 3) član ili akcionar zloupotrijebi društvo u namjeri da postigne zakonom nedozvoljene ciljeve, postupajući sa imovinom društva kao da je njegova lična imovina, nezakonito raspolaže imovinom u namjeri da sebi ili trećem licu pribavi protivpravnu imovinsku korist (član 4);
- 4) obavlja djelatnost bez minimalnog osnovnog kapitala utvrđenog zakonom (član 17 tačka 7);
- 5) isplaćuje dividende, raspodjeljuje profit, vrši povraćaj kapitala, izdaje nove akcije ili udjele protivno ovom zakonu, statutu, ugovoru o osnivanju ili drugim osnivačkim ili regulatornim aktima (član 62);
- 6) u rokovima utvrđenim zakonom ne izabere, odnosno imenuje obavezne organe, službenike ili revizora društva (član 34 i član 73 stav 3);
- 7) izvrši ili pokuša da izvrši nedopušteni uticaj na rad revizora (član 45 stav 1);
- 8) član odbora direktora, član društva, rukovodilac, odnosno menadžer izvrši povredu dužnosti predviđene ovim zakonom ili zaključi pravni posao sa društvom bez pribavljanja potrebnih saglasnosti ili suprotno postupku propisanom ovim zakonom (član 35 stav 2 tačka 10), član 44, član 79 stav 1);
- 9) da zajam nekom licu u svrhu kupovine akcija društva u suprotnosti sa ovim zakonom (član 60 stav 9, član 79 stav 1);
- 10) učini javni poziv za upis i uplatu akcija u prospektu ili drugom javnom dokumentu koji sadrži lažnu izjavu, lažne podatke ili ne sadrži obavezne podatke u skladu sa ovim zakonom i ne ispunjava uslove utvrđene zakonom (član 28 i član 52 stav 2);
- 11) u vlastito ime kupuje akcije radi kontrole ili u korist akcionarskog društva i to ne objavi ili propusti da prenese akcije akcionarskom društvu za čiji račun ih je steklo ili vrši kontrolu nad akcijama (član 60 stav 4).

Prekršaji društva ili odgovornog lica

Član 93

- (1) Društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti kazniće se novčanom kaznom do 15.000 Eura za prekršaje iz stava 3 ovog člana .
- (2) Svako lice u društvu ili drugom obliku, koje je odgovorno za neki od prekršaja iz stava 3 ovog člana, kazniće se novčano do iznosa 5.000 Eura.
- (3) Društvo ili drugi oblik vrši prekršaj ako:
 - 1) ne izvrši propisno dostavljanje pisanog ugovora o osnivanju, statuta ili drugog osnivačkog akta utvrđenog ovim zakonom ili ukoliko propusti da unese u te akte one podatke koji su utvrđeni zakonom (čl. 14 i 71);
 - 2) propusti da blagovremeno dostavi za registraciju informacije utvrđene ovim zakonom ili promjene podataka koje je dužan dostaviti prema ovom zakonu (član 6 stav 6, čl. 12, 13, 21, 28, 70, 71, član 80 stav 3);
 - 3) odbije da da informaciju ili odgovor koji je dužan dati na osnovu ovog zakona ili statuta, ugovora o osnivanju ili drugog osnivačkog akta članu ili akcionaru društva ili ukoliko dostavlja lažne informacije ili ukoliko ih sprečava da koriste svoje pravo da dobiju informaciju ili ukoliko ne objavi podatke koje je dužan objaviti po zakonu, ne izda obavještenja na način utvrđen zakonom ili ukoliko da lažnu izjavu ili drugo javno obavještenje ili proglas (čl. 32 i 71);
 - 4) u slučaju neuspjeha upisa akcija, društvo ili osnivači ne izvrše povraćaj uloga upisnicima u roku utvrđenom zakonom (član 20 stav 6);

5) kao osnivač, član odbora direktora ili izvršni funkcioner ne sazove osnivačku skupštinu, redovnu skupštinu ili vanrednu skupštinu blagovremeno kako je to utvrđeno zakonom ili ne saziva skupštinu prema postupku utvrđenom za sazivanje skupštine (član 36);

6) propusti da se organizuje i usaglasi svoje opšte akte sa odredbama ovog zakona u predviđenom roku, ukoliko nije drukčije utvrđeno ovim zakonom (član 96 stav 3).

Prekršaji preduzetnika

Član 94

Svaki preuzetnik koji obavlja djelatnost pod imenom koje je drukčije od njegovog vlastitog i ne registruje to ime kod CRPS-a kazniće se za prekršaj novčanom kaznom do 5.000 Eura (član 5 stav 4).

Propuštanje registracije

Član 95

(1) Lice koje obavlja privrednu djelatnost duže od 30 dana, a poziva se na svojstvo ograničene odgovornosti akcionara, odnosno članova akcionarskog društva, društva sa ograničenom odgovornošću ili komanditnog društva, a nije izvršilo njihovu registraciju u skladu sa ovim zakonom kazniće se za prekršaj novčanom kaznom do 1.000 Eura.

(2) Akcionarsko društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću i komanditno društvo, koji propuste da produže registraciju kod CRPS-a, kazniće se novčanom kaznom do 1.000 Eura.

(3) Ukoliko komanditno društvo ne dostavi podatke utvrđene članom 13 stav 1 ovog zakona, svaki komplementar će se kazniti novčanom kaznom u iznosu do 1.000 Eura.

DIO X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prelazne odredbe

Član 96

(1) Postojeća preduzeća i drugi organizacioni oblici koji obavljaju privrednu djelatnost, kao i preduzetnici, na dan stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom na način i pod uslovima koji su važili u vrijeme njihove registracije.

(2) CRPS-a će, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, podnijeti Ministarstvu pravde predlog opšteg akta kojim će se propisati obrasci i uputstvo za rad Centralnog registra.

(3) Ministarstvo pravde je dužno da, u roku od 30 dana od dana dobijanja predloga, donese akt iz stava 2 ovog člana.

(4) Privredni sud će, u roku od 90 dana od dana donošenja akta iz stava 2 ovog člana, ustanoviti Centralni registar i staviti ga u funkciju, u skladu sa odredbama ovog zakona.

(5) Preduzeća i drugi oblici organizovanja, kao i preduzetnici iz stava 1 ovog člana, usaglasice svoju registraciju sa odredbama ovog zakona u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, ukoliko pojedinim odredbama ovog zakona nije drukčije propisano.

(6) Postojeća akcionarska društva, odnosno dioničarska društva, koja su registrovana prije stupanja na snagu ovog zakona, dužna su da, u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, dostave bilans stanja za posljednji obračunski period kojim dokazuju da društvo ima novčani ili nenovčani akcionarski kapital u iznosu od najmanje 25.000 Eura.

- (7) Akcionarska društva, odnosno dioničarska društva koja ne postupe po odredbama stava 6 ovog člana registrator će brisati iz Registra, nakon sprovedenog postupka likvidacije.
- (8) Ministarstvo pravde je, na osnovu ovog zakona, ovlašćeno na donošenje i sprovođenje posebnog pravnog akta kojim se propisuju uputstva i obrasci za rad CRPS-a.
- (9) Postupci registracije započeti prije i nakon stupanja na snagu ovog zakona, a prije donošenja akta iz stava 3 ovog člana, nastaviće se po postojećim propisima.

Prestanak važenja određenih zakona

Član 97

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o obavljanju djelatnosti preduzetnika ("Službeni list RCG" br. 43/95 i 1/96), kao i odredbe drugih zakona i propisa koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Stupanje na snagu

Član 98

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".